Ўзбекистон овози

Рўзномага 1918 йил 21 июнда асос солинган

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ РЎЗНОМАСИ

● Рўзнома: «Иштирокиюн» (1918 — 1920 й.) «Қизил байроқ» (1920 — 1923 й.). «Туркистон» (1923—1924 й). «Қизил Ўзбекистон» (1924—1964 й). «Совет Ўзбекистони» (1964—1991 й.) номи билан чоп этилган, ҳозир «Ўзбекистон овози» (1991 йил 1 сентябрдан) номи билан чиқмоқда.

● № 85 (21. 204) 1992 йил · 29 апрель, чоршанба ●

БАҲОСИ 1 СЎМ.

ЎЗБЕКИСТОН—ТУРКИЯ

ҚАРДОШЛИК АЛОҚАЛАРИДА ЯНГИ САҲИФА

ИШБИЛАРМОНЛАР ДАВРАСИДА

● Иқтисодий ва сиёсий алоқалар юқори босқичга кўтарилмоқда.

● Ўзбекистон келажак умидларини қардош мамлакат билан боғламоқда.

● Тошкентда Туркия Республикаси элчихонаси очилиши тарихий воқеа.

● Дилимиз бир, тилимиз бир, динимиз бир.

● Сулаймон Демирэл Тошкент шаҳрининг фахрий фуқароси бўлди.

● 28 апрель куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Туркия Жумҳурияти Бош вазири Сулаймон Демирэл бошчилигидаги саноатчи, тижоратчилар, қурилиш, банк, молия вазирлари ва бошқа ишбилармонлардан иборат расмий делегация аъзолари билан учрашди.

Мазкур учрашув Ўзбекистон ҳукумати вазирлари, ишбилармонлари, саноат, молия ва банк мутахассислари иштирокида ўтди.

Ўзбекистон билан Туркия жумҳурияти ўртасидаги иқтисодий ва сиёсий алоқалар янги босқичга кўтарилаётгани ўзаро мулоқот жараёнида яққол намоён бўлди. Туркия иқтисодиёти равнақига раҳнамо бўлган нуфузли доираларнинг таъкидлашича, Ўзбекистон бундан кейин мустақил давлат сифатида эркин фаолият кўрсатишга ўтар экан, бозор муносабатларининг барча талаблари, хусусан, давлат тасарруфида бўлган корхоналарни хусусийлаштириб, том маънодаги демократик асосларни шакллантира бориб дунё миқёсида иш юритишга қодир давлат бўлади. Бозор муносабатларига эркинлик ва тадбиркорлик хосдир. Ҳозир Ўзбекистонда тижорат ишларини тадбиркорлик билан йўлга қўйиш учун вазият етилмоқда. Бу борада Туркия ҳукумати, мутахассислари кўмагидан самарали фойдаланиш зарур.

Ўзбекистон Республикаси Президенти биз бозор муносабатларига дастлабки қадамларни қўяётган эканмиз, тутган йўлимиз халқимиз фаровонлигига чинакамига хизмат қиладиган тўғри йўл эканлигига аминмиз, деди.

Энди амалда узоқни кўзлаб иш юритишимиз лозим. Ўзбекистоннинг келажаги — навқирон, ишчан авлод етишиб чиқмоқда, улар қардош турк ишбилармонлари кўмагида малака оттирадилар, озод ва мустақил Ўзбекистонга сидқидилдан хизмат қиладилар, деб ишонч билан айтди Ислом Каримов. У Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашида бозор муносабатларига ўтиш бобида қабул қилинган ташқи иқтисодий алоқаларни йўлга қўйиш ҳақидаги қонунларга тўхталиб, агар лозим бўлса, турк биродарларимиз ҳам ана шу қонунларни ўрганиб, ўзаро ҳамкорлик қилишда асқотадиган таклиф ва мулоҳазаларини билдирсалар, уларни Олий Кенгашда кўриб чиқишга тайёрмиз, деб уқтирди.

Жумҳуриятимизда, жумладан, хусусий мулк, молия, банк, тижорат соҳаларида талайгина ишлар қилиниб, давлат банки системасини тубдан ўзгартиришга келишилганки, бу Туркия ва бошқа ҳамкор давлатлар билан алоқаларни янада ривожлантиришда қўл келади. Умуман, айни кунларда Ўзбекистон ҳукумати олдида бозор иқтисоди инфраструктурасини яратиш, унинг дастурларини ишга тушириш муҳим вазифа бўлиб турибди. Чунки бугунги иқтисодий вазият, пулнинг қадрсизланиши, нарх-навонинг кўтарилаётгани бу соҳада кескин чоралар кўришни тақозо этаяпти.

Туркия Жумҳурияти Бош вазири С. Демирэл делегацияга кўрсатилаётган ишонч, ҳурмат-эътибор учун самимий ташаккур билдирди. Туркия Ўзбекистонга ҳар томонлама ёрдам кўрсатишга тайёрлигини айтди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасида бўлган мазкур учрашувда Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А. Муталов иштирок этди.

Ў. МИРЗАЁРОВ,
(ЎзА мухбири).

Суратда: учрашув пайти.
Р. ЖУМАНИЁЗОВ (ЎзА) олган сурат.

Суратда: матбуот конференциясида. В. МОЛГАЧЕВ олган сурат.

ЎЗАРО МАНФААТДОРЛИК АСОСИДАГИ ҲАМКОРЛИК

Туркия Республикаси расмий делегациясининг ҳар бир дақиқаси қадрли бўлган қисқа муддатли, лекин самарали ташрифи жуда яхши натижа берди.

Тўққизта муҳим ҳужжат имзоланди. Равшанки, улар матбуотда эълон қилинади. Шунга қарамай, уларнинг баъзиларини айтиб ўтамиз. Булар — банклараро битим, қарз бериш муаммоларига тааллуқли ҳужжатлар, ҳаво ва ер транспорти масалаларида ҳамкорлик қилишга оид ҳужжатлардир...

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов билан Туркия Бош вазири Сулаймон Демирэл 28 апрель куни оммавий ахборот воситаларининг вакиллари билан суҳбатлашган пайтда ана шу ҳужжатлар ва бошқа кўп масалалар ҳақида гап борди.

...Жуда кўп саволлар берилди, бу саволларга батафсил жавоблар олинди!

Энг муҳими — Туркия ёш мустақил республиканинг оёққа туриб, туб демократик ўзгартишлар йўлига чиқиб олишида унга ёрдам беришга тайёрдир.

Сулаймон Демирэл ўз фикрини аниқ ифодалади: «Биз Ўзбекистонга ёрдам беришга тайёрмиз. Мустақиллик йўлига ўтган давлат мададга муҳтож бўлади. Биз Президент Ислом Каримов билан жуда кўп муаммоларни муҳокама қилдик. Табиийки, улар мураккаб муаммолардир. Лекин уларни ҳал этиш мумкин!

Шундан сўнг Туркия Республикасининг Бош вазири давлатлараро муносабатлар масалаларига тўхталди. У Ўзбекистон билан Туркиянинг ҳамкорлиги ўзаро муносабатларни янада ривожлантириш учун кенг истиқболлар очиб беришини таъкидлаб ўтди. Ўзбекистонни қардош мамлакат халқи билан фақат тилнинг ўхшашлиги яқинлаштираётганлиги йўқ. Тарихни эслашнинг ўзи кифоя: буюк ипак йўли, минтақалар ўртасидаги ўзаро савдо муносабатлари уларни бир-бирига жалб этмоқда.

Оммавий ахборот воситалари вакилларининг саволларига қайтарилган жавоблар бир неча бор қарсаклар билан бўлиниб турди, шундай бўлиши табиий эди. Чунки Демирэл жаҳон ҳамжамиятида машҳур сиёсатчидир. Унинг фикрига қулоқ солишади, унинг юз бераётган воқеаларга ўзига хос фикри ҳамиша эътиборни жалб қилади.

Бош вазирнинг кайфияти жуда яхшилигини ҳам айтиб ўтиш керак. Бу ҳам тушунарли. Чунки жуда муҳим ҳукуматлараро ҳужжатлар имзоланди, кўпгина масалалар ҳал қилинди. Туркия Республикасининг элчихонаси очилди. Хуллас, Тошкентда элчихона очилиши билан икки мустақил давлат ўртасидаги муносабатлар сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарилди.

Ислом Каримов ҳар галгидек, аниқ ва лўнда гапирди. У журналистларнинг саволларига жавоб қайтарар экан, уларнинг диққат-эътиборини жаҳоншумул муаммоларга қаратди.

Ўзбекистон амал қилаётган Туркия иқтисодий модели мустақил давлатнинг меҳнат ва табиат ресурсларидан самарали фойдаланишни назарда тутади. Ўзбекистон эса айни шу ресурсларга бой давлатдир. Шу сабабли улардан оқилона фойдаланиш жуда муҳим аҳамиятга моликдир.

Сўнгги йилларда Туркия иқтисодиёти жадал ривожланди. Биринчи навбатда илғор технологиялар ҳисобига, иккиламчи ресурсларни қайта ишлаш, хорижий сармояларни жалб этиш ҳисобига ривожланди. Бу тажрибани ўрганиб, уни Ўзбекистонда жорий этиш керак.

Ўзбекистон Президенти юксак иқтисодий салоҳиятга эга бўлган республиканинг ҳозирги иқтисодий тангликдан чиқиб олиши учун ҳақиқий имконият борлигини таъкидлади. Ёш мустақил давлат Туркия тажрибасидан, унинг илғор иқтисодий моделидан фойдаланиб, ўнлаб йиллар давомида тўпланиб қолган муаммоларни қисқа вақт ичида ҳал эта олади, жаҳон ҳамжамиятидаги ривожланган мамлакатлар қаторига чиқа олади. Мустақил давлат пойтахтида Туркия Республикаси элчихонасининг очилиши эса бунга кўмаклашади.

Журналистлар билан суҳбат катта қизиқиш уйғотди. Бу ерга турли йўналишдаги оммавий ахборот воситаларининг намояндалари келган эдилар. Равшанки, Ўзбекистон — Туркия муносабатлари билан боғлиқ бўлмаган саволлар ҳам берилди. Бу тасодиф эмас. Кимлардир шу йўл билан «сиёсий обрў орттиришга» уринди. Хуллас, ҳар ким ўз мақсадини кўзлаб иш тутди. Аммо энг муҳими бунда эмас.

Туркия ва Ўзбекистон. Кўп миллионли аҳолиси бўлган бу давлатларнинг халқлари қийин даврда бир-бирларига қўл узатганлари бежиз эмас. Улар икки қардош мамлакат халқларининг гуллаб-яшнаши каби олижаноб мақсад йўлида мустаҳкам ҳамкорлик қилишга тайёрдирлар. Бундан бошқа йўл йўқ!

Журналистлар билан учрашувдан репортажни Ўзбекистон Миллий ахборот агентлигининг мухбирлари Т. БОТИРБЕКОВ ва Л. ЛЕВИН олиб бордилар.

* * *

Олий мартабали меҳмон «Ўзбекистон овози» рўзномаси мухбирининг саволига ҳам жавоб берди:

— Бош вазир жаноблари, халқимиз Туркиянинг қардошлик мадади, диққат-эътиборидан беҳад мамнун. Бундан буёнги ўзаро муносабатларда, ташрифларингиз чоғида имзоланган ҳужжатларда илғор технология, инвестиция асосидаги ёрдам қандай салмоқ тутади?

— Туркия ва Ўзбекистон муносабатларида иқтисодий ҳамкорлик катта ўрин олади. Тошкентга Туркиянинг кўпгина фирмалари, савдо-саноат тармоқларининг вакиллари, тажрибали тадбиркорлар келишган. Бугун эрталаб мен уларни республикангиз Президенти Ислом Каримовга, Бош вазирга таништирдим. Бу борадаги ишларни жадал ривожлантириш мақсадида тадбиркорларимизнинг кенгаши тузилди, унинг раиси тайин қилинди. Ўйлайманки, бу чоралар тез орада ўз самарасини беради, Туркия ва Ўзбекистон ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик кучайиб кетади.

А. АБДУБАННОПОВ.

ТОШКЕНТДА ТУРКИЯ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ЭЛЧИХОНАСИ ОЧИЛДИ

● 28 апрель куни Тошкентда Туркия Республикасининг элчихонаси тантанали вазиятда очилди.

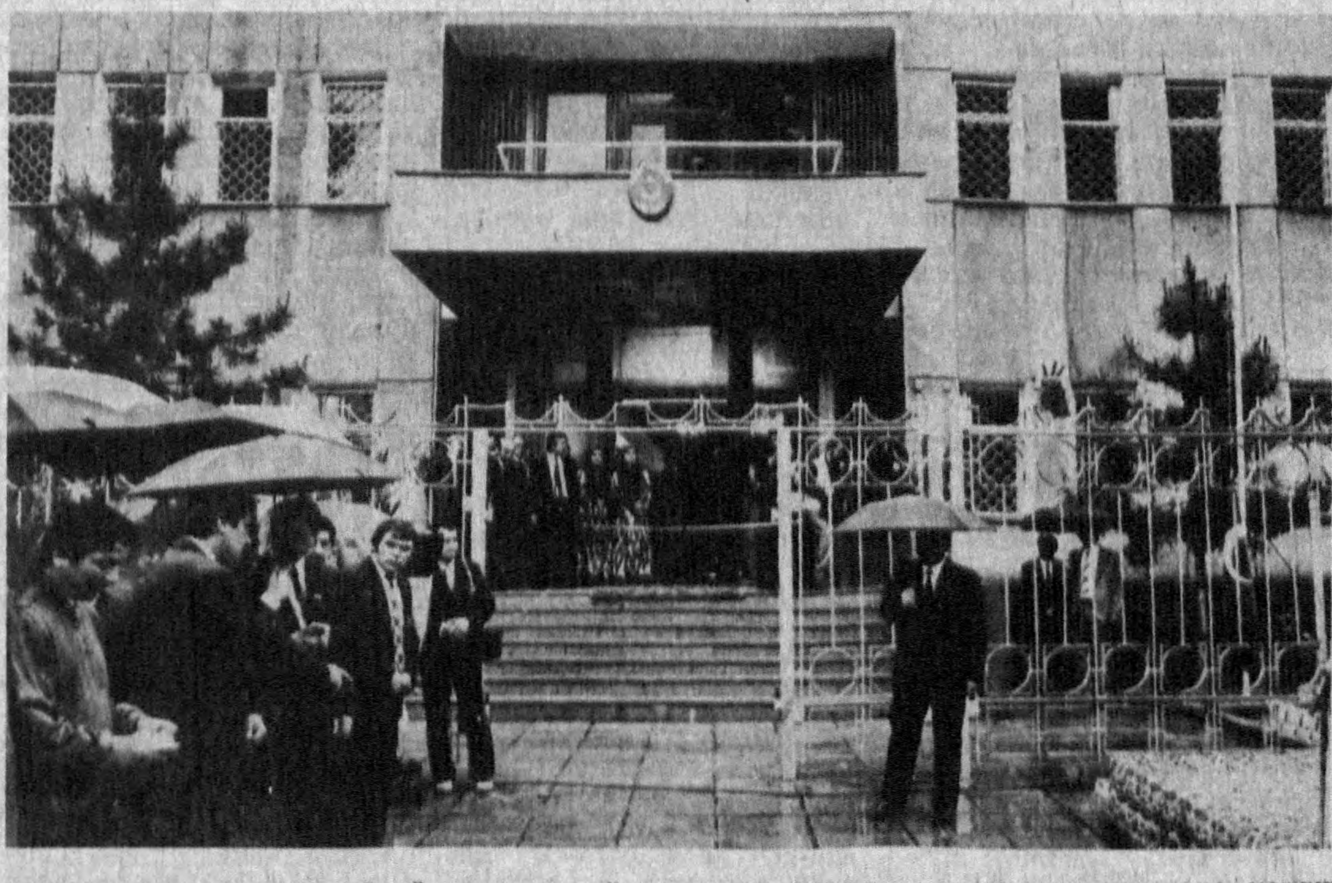

Туркия Республикасининг расмий делегацияси аъзолари тушган автомобиллар карвони Гоголь кўчасидаги шинам бино ёнига аниқ белгиланган вақтда етиб келди. Шу пайт бу ерда Ўзбекистон пойтахти жамоатчилигининг намояндалари, журналистлар йиғилган эдилар. Бу воқеага қизиқиш ўринли. Иккала давлат ўртасидаги дўстона алоқалар сиёсий турмушдагина эмас, иқтисодиёт, ишбилармонлик, маданият соҳасида ҳам кенг кўламда ривож топди.

...Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримов билан Туркия Республикасининг Бош вазири С. Демирэл муваққат минбарга чиқадилар.

— Тошкентда Туркия Республикаси элчихонасининг очилиши — тарихий воқеа, — деди ўз нутқида С. Демирэл. — Халқимизда шундай ишонч бор: ёмғир ёққан кун қутлуғ келади. Кўриб турибсизки, бугун табиатнинг ўзи бизнинг ишимизга хайриҳоҳлик қилмоқда.

Туркия расмий делегациясининг бошлиғи ўзбек халқига бахт-саодат ва равнақ тилади.

— Бу воқеа иккала халқ тарихига абадий ёзилиб қолади, — деб таъкидлади ўз нутқида И. А. Каримов. — Республикамизнинг давлат мустақиллигини Туркия биринчи бўлиб тан олганини Ўзбекистонда яхши эслайдилар. Таниқли сиёсат арбоби Сулаймон Демирэл бошчилигидаги қардош мамлакатнинг расмий делегацияси Ўзбекистонда турган ҳозирги пайтда иккала давлат ўртасидаги мустаҳкам ҳамкорлик янги омил касб этди. Давлатлараро муносабатларнинг турли соҳаларига тааллуқли бир қанча жуда муҳим ҳужжатлар имзоланди.

Ниҳоят, тантанали пайт бошланади. Қардош мамлакатнинг давлат мадҳи садолари остида С. Демирэл билан Туркия Республикасининг Тошкентдаги фавқулодда ва мухтор элчиси Вўлқон Чўтур элчихона биноси тепасига Туркиянинг миллий байроғини кўтардилар.

(ЎзА).

СУРАТЛАРДА: элчихонани тантанали очиш маросими.
В. МОЛГАЧЕВ олган суратлар.

ДЕЛЕГАЦИЯ ЖЎНАБ КЕТДИ

Туркия Республикасининг Бош вазири Сулаймон Демирэл бошчилигидаги расмий делегация аъзолари 28 апрель куни Тошкентдан Бешкекка жўнаб кетишди.

Бош вазир учиш олдидан оммавий ахборот воситалари вакиллари билан суҳбатлашиб, Тошкент учрашувидан кўзда тутилган мақсадга эришилганини айтди.

Икки мамлакат давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэропортида Туркия Республикаси Бош вазири Сулаймон Демирэлни Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. Каримов, Республика Бош вазири А. Муталов, Тошкент шаҳар ҳокими А. Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида Туркия Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси Вўлқон Чўтур ҳам бор эди.

(ЎзА).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

БОЗОР МУНОСАБАТЛАРИГА ЎТИШ ШАРОИТИДА РЕСПУБЛИКА ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИНИ ДАВЛАТ ЙЎЛИ БИЛАН МУҲОФАЗА ҚИЛИШНИНГ БИРИНЧИ НАВБАТДАГИ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Нархлар ошиб бораётган шароитда вақтли матбуотнинг ва бошқа оммавий ахборот воситаларининг молиявий аҳволини яхшилаш ҳамда моддий-техника негизини мустаҳкамлаш, уларнинг ходимларини ижтимоий муҳофаза қилишни таъминлаш ва республика фуқароларининг ҳар томонлама ахборот олишга бўлган конституциявий ҳуқуқларини рўёбга чиқариш мақсадида:

1. 1992 йилда вақтли матбуот ва бошқа оммавий ахборот органларининг фаолияти билан боғлиқ қимматлашиб бораётган харажатларни қоплашга республика бюджетидан 100 миллион сўм миқдорида маблағ ажратилсин. Келгусида бюджетда ана шу мақсадларга маблағ ажратишни кўзда тутиш зарур деб топилсин.

Бош вазир ўринбосари ўртоқ Э. Самандаров, давлат маслаҳатчиси Б. А. Назаров, республика рўзномалари ва ойномаларининг бош муҳаррирларидан, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот комитетининг «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни, Ўзбекистон Давлат телерадиоэшиттириш компанияси, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси кенгаши, Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси, Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Алоқа вазирлиги, Энергетика ва электрлаштириш вазирлигининг ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги бош солиқ бошқармасининг вакилларидан иборат комиссияга ташкилий масалаларни кўриб чиқиб, вақтли нашрларни чиқариш харажатлари қимматлашганлигини қоплаш учун ажратилган маблағ доирасида оммавий ахборот воситаларига маблағ ажратишнинг аниқ миқдорларини белгилаш топширилсин.

2. Комиссия (ўртоқ Э. С. Самандаров) бир ҳафта муддат ичида қуйидаги масалаларни ўрганиб, улар юзасидан таклифлар тайёрласин:

республиканинг вақтли нашрларини ва давлат китоб нашриётларини, рўзномалар, ойномалар, дарсликларни ҳамда болалар адабиётини босиб чиқариш учун зарур бўлган босма қоғоз навлари, картон, муқовабоп материаллар ва бошқа материаллар билан таъминлаш,

(Давоми иккинчи бетда).

• ЎЗБЕКИСТОН—ТУРКИЯ •

Суратларда: Ўзбекистон парламентида учрашув пайти.

Р. ЖУМАНИЁЗОВ, Ф. ҚУРБОНБОЕВ (ЎзА) олган суратлар.

ДИЛИМИЗ БИР, ТИЛИМИЗ БИР

Илгари хабар қилганимиздек, Ўзбекистонга расмий ташриф буюрган Туркия Бош вазири Сулаймон Демирэл бошчилигидаги делегация 27 апрель куни Тошкентда Ўзбекистон парламенти аъзолари билан учрашди. Самимий вазиятда ўтган бу учрашувда Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов ва Туркия Бош вазири С. Демирэл нутқ сўзладилар. Қуйида ана шу нутқларнинг баёни эълон қилинади.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов Туркия Бош вазири Сулаймон Демирэл жаноби олийларига, Туркиялик азиз дўстлар ва қардошларга мурожаат қилиб, бундай деди: Умид қиламизки, турк биродарларимизнинг қадамлари қутлуғ бўлажак ва бу мўътабар зиёрат натижалари мустақил Ўзбекистон учун кенг ва ёруғ уфқларни очажак.

Одатда улуғ дўстлар ташриф буюрган уйга барча қон-қардошлар, юртнинг энг ҳурматли одамлари узоқ-яқиндан келишади. Бугунги катта мажлисимизга Ўзбекистоннинг барча вилоят ва районларидан ҳокимлар, халқ ноиблари, зиёлилар, ишбилармонлар, ёзувчи ва журналистлар, хуллас, ўзбек миллатининг энг мўътабар вакиллари етиб келишди. Бу анжуманда ўзбек миллати келажагини ўйлайдиган ва бу келажакни турк миллати билан дўстликсиз тасаввур этолмайдиган инсонлар тўпланишган.

Қариндошларнинг суҳбати доимо самимий бўлади. Улар бир-бирларига ёлғон илтифот қилмайдилар. Қариндошлар учун сохта хушомад тамомила бегона. Улар бир-бирларига ҳақиқатни айтадилар.

Шундай экан, биз жаноб Демирэл ва у бошлиқ Туркия жумҳурияти вакилларининг зиёратидан қанчалик хурсанд ва мамнун эканлигимизни таърифлашга эҳтиёж қолмади. Энг ноёб сўзлар ҳам кўнглимиздаги самимий муҳаббат ва иззат-икром туйғуларини ифода этишга ожизлик қилади.

Тилимиз бир, дилимиз бир, динимиз бир. Бошқа сўзлар бутунлай ортиқча.

Ўзбекистон неча юз йиллардан бери орзу қилган истиқлолга эришди. Юртимиз тепасида озодлик байроғи кўтарилди.

Бизнинг асрий орзуларимиз амалга ошганида Ўзбекистон истиқлолини худди ўз истиқлоли каби қабул қилган ким? **ТУРКИЯ!** Ким бизнинг эндигина оёққа тураётган чақалоқ давлатимизни биринчи бўлиб расман тан олди? Туркия! Ким биз оғир иқтисодий аҳволдан чиқаётган пайтимизда биринчи бўлиб мадад қўлини чўзди? Туркия! **БИЗ,** ўзбеклар буни ҳеч қачон унутмаймиз.

Мустақиллик йўлига ўтиб, биз кимга ва қайси давлатга умид боғладик? Албатта, **ТУРКИЯГА!** Орадаги қондошлик, қариндошлик иплари неча асрлар айриликда яшаган бўлмайлик, узилмаган экан. Кўнгил кўнгилдан сув ичар экан.

Мустақиллик йўли — оғир йўл. Мустақиллик йўлидан юришнинг ўзи бўлмайди. Бир ярим асрча бегоналарга қарам бўлиб, бегоналарнинг йўлидан юришга мажбур бўлиб, эндиликда бирданига қадни ростлаб, дадил қадамлар ташлаб кетиш осон эмас..

Мустақилликнинг дастлабки даврида кўпчилик ёш давлатлар **ЕЛҒИЗЛИК** азобини бошдан кечирганлар. Биз эса ,мен бугун шу сўзларни алоҳида мамнуният билан айтаман, биринчи кунларданоқ қардош Туркиянинг ўзимиз билан ҳамнафас эканлигини сезиб турдик.

Халқаро алоқалар, хусусан, иқтисодий алоқалар жуда мураккабдир. Биз истиқлолга эришгач, мустақил давлат вакиллари сифатида биринчи марта Туркияни зиёрат қилдик. Бу жуда тўғри иш бўлди. Туркия жумҳурияти Президенти қадрдонимиз Турғут Ўзал билан ва шахсан сиз билан, жаноб Бош вазир, қилган суҳбатларимиз, музокараларимиз ҳамон ёдимиздадир. Биз илк дақиқалардан бошлаб, ўз биродарларимиз билан гаплашаётганимизни ҳис этдик.

Ўша ҳиссиёт бугун ҳам қалбимизни ёритиб турибди, деб уқтирди Президент. Биз Ўзбекистон келажакда буюк давлат бўлишига ишонамиз. Ер устидаги ва остидаги бойликларимиз халқимизнинг ўнлаб ва юзлаб авлодларини боқишга, бой қилишга бемалол етади.

Биз бугун гувоҳ бўлиб турган оғир иқтисодий аҳвол ўткинчи ҳолдир. Бизга беғараз ёрдам, дўстлар маслаҳати керак. Ўзбекистон билан тенг туриб, ҳалоллик ва ўзаро манфаатдорлик билан иш юритадиган давлатлар асло ютқазмайди.

Туркиянинг бизга нисбатан ҳалол ва дўстона муносабатини жуда яхши англаб турибмиз ва шунга муносиб бўлишга тайёрмиз. Биз ўз дўстларимиз учун энг қулай шарт-шароит ва имтиёзлар яратиб беришга ҳам шаймиз.

Ўзбекистоннинг маънавий потенциали ҳам жуда катта. Бизда илмга, ҳунар ўрганишга ташна йигит-қизлар беҳисоб. Уларга фан ва ҳунар, тижорат ва биржа сирларини ўрганишда бераётган ёрдамлари учун турк биродарларимизга яна бир бор ташаккур айтамиз.

Сўнгра, Ўзбекистон Республикаси Президенти Туркия Бош вазирига мурожаат қилиб, қуйидагиларни айтди: Сиз Ўзбекистонга илгари ҳам келгансиз. Аммо бу галги зиёратингиз бошқача кайфиятда ўтмоқда. Сизга аввал ҳам буюк ҳурмат ва эҳтиром кўрсатишгани аниқ. Лекин ўтмишдаги ўша учрашувларда ўзбек биродарларингизнинг кўнгиллари ярим эди, қалблари кемтик эди. **Уларга дунёдаги энг улуғ туйғу** — мустақиллик туйғуси етишмас эди.

Бугун эса худди шу туйғу Ўзбекистон давлатининг жажжи ўғил-қизларидан тортиб, токи қариялари қалбини ҳам ёритиб турибди.

Истиқлол не эканлигини буюк Мустафо Камол Отатурк авлодлари жуда яхши биладилар!

Истиқлол армони не эканлигини неча асрлар темир исканжада яшаган Ўзбекистон халқи жуда яхши билади!

Мустақил Ўзбекистон заминига хуш келибсиз, муҳтарам Демирэл жаноблари!

Сўз Туркия Бош Вазири Сулаймон Демирэл жаноби олийларига берилади.

— Аввало, Туркия делегациясига кўрсатилган иззат-икром ва ҳурмат-эътибор учун Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга, ҳукумат аъзоларига, ўзбек халқига самимий ташаккуримни айтмоқчиман. Ватаним шаънига, турк халқи шаънига айтилган хайрли гаплар учун ҳам ғоят миннатдорман. Менга Тошкент шаҳрининг фахрий фуқароси (ватандоши) унвони берилиши ҳамда азим пойтахтнинг рамзий калити топширилиши ҳам каминани ҳаяжонга солди. Тошкент давлат дорилфунунининг фахрий профессори унвонига сазовор бўлганимдан беҳад хурсандман. Дорилфунун олимлари ва ректорига миннатдорчилигимни изҳор қиламан, деди Бош вазир. Айни вақтда ўзбек халқига Туркия аҳлининг қизғин саломини етказишдан бахтиёрман. Биз сизнинг иқтисодий оғир шароитдаги юмушларингиздан хабардормиз ва сизга муваффақият тилаймиз.

Туркия ўз мустақиллиги учун курашаётган кезларда биз ўзбек халқининг маънавий мададидан баҳра олдик. Эндиликда Ўзбекистон мустақилликка эришган даврда биз ҳам сизга ёрдам беришга шай бўлиб турибмиз, амалий ишларни ҳам бошлаб юбордик. Муштарак тарих ва маданиятимиз илдиз отган ана шу кўҳна замин тупроғи сиз қатори биз учун ҳам муқаддасдир. Туркистонни биз ота юртимиз деб биламиз.

Биз Хўжа Аҳмад Яссавий ва Жалолиддин Румий сингари буюк алломаларнинг бебаҳо мероси ва руҳий олами ворисларимиз. Шу боисдан ҳам тилимиз тилимизга, дилимиз дилимизга вобастадир.

Биз Гўрўғли достонларини ўқиб улғайганмиз. Маҳмуд Қошғарий, Юсуф Хос Хожиб, Алишер Навоий, Фузулий сингари зотлар тилимизнинг меъморларидир. Муносабатларимиздаги ҳозирги янги даврда биз ана шу маънавий заминга суянамиз. Муҳтарам қардошим Ислом Каримов ҳозиргина таъкидлаганидек, «тилимиз бир, қалбимиз бир, динимиз бирдир».

Ўзбекистон узра озодлик байроғи кўтарилганидан биз хурсандмиз, деб уқтирди Бош вазир. Биз қардош халқ озодлигини олқишлаш оилан бир қаторда бутун дунёдаги халқларнинг эркини ҳам олқишлайдиган халқмиз.

Ўзбекистон улуғ, табаррук ўлкадир. Ўзбек халқи буюк миллатдир. Ўзбек қардошларимиз ишбилармон, меҳнатсевар халқдир.

Туркия Бош вазири нутқини давом эттириб, яна бундай деди: Ўзбекистоннинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотига, бошқа нуфузли халқаро ташкилотларга аъзо бўлишида Туркия жонбозлик кўрсатди. Биз буни зиммамиздаги вазифа, қутлуғ юмуш деб билдик.

Мустақилликка эришган Ўзбекистонни сиз, қардошлар, ўзингиз бошқарасиз албатта. Биз эса сизнинг саъйи ҳаракатингиз баракали бўлишини тилаймиз. Туғишган оға-ини сифатида сизга шуни айтгимиз келади. Назаримда, сиз танлаган йўл энг тўғри йўлдир.

Ҳозир сиз демократия ва эркинликка суянадиган системага ўтяпсиз. Демократик қадриятлар — миллатнинг сарвати, инсоннинг шаъни-шавкатидир. Халқ хўжалигини замонавий поғонага кўтариш учун бозор иқтисодиётига ўтиш шарт. Тўғри, бу йўлда қийинчиликлар, мушкулотлар бўлади. Кўнгилдаги эзгу умид билан олға одимлаб боравериш зарурдир. Биз улуғ сафарга чиққан ўзбек халқи билан ҳамиша ёнма-ён, елкадош бўламиз, сизни сира-сира ёлғиз қолдирмаймиз.

Алломамиз Юнус Имро айтганларидек, тоғ қанча баланд бўлса ҳам, лекин уни ошиб ўтса бўлади, бунинг учун тўғри йўл танланса бас. Дарҳақиқат, ҳикматли гап. Халқ ва давлат бир ёқадан бош чиқарса, баҳамжиҳат бўлса, демократик қонун-қоидаларга амал қилса, ҳар қандай мушкул ҳам осон бўлади.

Кейинги ойлар мобайнида Туркия билан Ўзбекистон ўртасида энергетика, қишлоқ хўжалиги, илм-фан, маданият соҳасида битимлар имзоланди. Туркия парламенти, ҳукуматимиз, ишбилармонларимиз, дорилфунунлар ана шу битимларнинг рўёбга чиқиши учун ғайрат билан ишламоқдалар. Эзгу мақсадимиз фойда кўриш эмас, қардош ўзбек халқига ёрдам беришдир.

Сулаймон Демирэл нутқи якунида Ўзбекистон меҳнаткашларига бахт-саодат, улуғ ишларида омад тилади.

Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги

МАҚСАД БИР БЎЛГАЧ

● Республика вазирликларининг вакиллари, банклар, концернлар ва қўшма корхоналарнинг раҳбарлари, ишбилармонлар 27 апрель куни Тошкентда маданият—ахборот марказида Туркиядан келган меҳмонлар билан учрашдилар.

Республика Бош вазирининг ўринбосари Б. С. Ҳамидов учрашувни очиб, турк дўстларни серқуёш Ўзбекистонга келишлари билан самимий табриклади. У иккала мамлакат ўртасида иқтисодиёт ва маданият соҳасида мустаҳкам муносабатлар ўрнатилаётганлигини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Республика вазирликлари, банклар, концернлар, қўшма корхоналар раҳбарлари ишлари ҳамда амалга ошириладиган режалари ҳақида туркиялик касбдошлари билан маслаҳатлашдилар.

(ЎзА).

СУЛАЙМОН ДЕМИРЭЛ — ТОШКЕНТ ШАҲРИНИНГ ФАХРИЙ ФУҚАРОСИ

Тошкент шаҳри ҳокимияти қарори билан Туркия Бош вазири жаноб Сулаймон Демирэлга турк ва ўзбек халқлари дўстлигини мустаҳкамлашга, Ўзбекистон Республикаси пойтахтининг ижтимоий ва иқтисодий ривожланишига қўшган улкан ҳиссаси учун Тошкент шаҳрининг фахрий фуқароси (ватандоши) унвони берилди, шаҳар ҳокими А. Фозилбеков унга пойтахтнинг рамзий калитини топширди.

• Она тупроқ нидоси •

ТУРК ЮРТИМ, МАНГУ ЯША

Она тупроқмен ўша,
Ота тупроқмен ўша.
Бешигим қўша-қўша,
Эшигим қўша-қўша,
Турк Юртим, мангу яша,
Омон бўлгил ҳамиша!

Битта эди хамирим,
Мингта энди томирим,
Йироқ-йироқлар ерим,
Бирдир негиз-замирим.
Турк Юртим, мангу яша,
Омон бўлгил ҳамиша!

Минг томирли уруғмиз,
Жўжалармиз, жужуқмиз.
Катта-кичик улуғмиз,
Куч-ғайратга тўлуғмиз.
Турк Юртим, мангу яша,
Омон бўлгил ҳамиша!

Онанг—Қутлуғ Қашқирмен[1],
Қозоқ, қирғиз, бошқирмен,
Туркман, тотор, уйғурмен,
Озор, ўзбек —машҳурмен.
Турк Юртим, мангу яша,
Омон бўлгил ҳамиша!

Амир Темур, Отатурк,
Бошингизда бўри бўрк,
Еру замин битта мулк,
Тоғу-тошлар безак, кўрк,
Турк Юртим, бинг-бинг яша,
Омон бўлгил ҳамиша!

Фарзандим Турғут Ўзал,
Қадимдан, азал-азал,
Кўнглинг гул каби гўзал,
Афзаллардан сен афзал.
Турк Юртим, бинг-бинг яша,
Омон бўлгил ҳамиша!

Ўғлонимсен, Демирэл,
Кутар эди сени эл,
Тағин, қайта-қайта кел,
Дўст қўшиғин айта кел,
Турк Юртим, бинг-бинг яша,
Омон бўлгил ҳамиша!

Шароф, шоним бор эди,
Мудом менга ёр эди,
Номардлар ютди, еди,
Йўқолсин ғиди-биди!
Турк Юртим, минг-минг яша,
Омон бўлгил ҳамиша!

Қайтиб осмоним келди,
Ботир посбоним келди,
Қайноқ илҳомим келди,
Иймон Исломим келди,
Турк Юртим, минг-минг яша,
Омон бўлгил ҳамиша!

Кўкда балқир юлдузлар,
Ерда қалқир денгизлар,
Элим, узоқни кўзла,
Тилим, ҳақ гапни сўзла!
Турк Юртим, мангу яша,
Омон бўлгил ҳамиша!

Ёнма-ён бўл, туташ бўл,
Қондош-жондош, қардош бўл!
Бир-бирингга йўлдош бўл,
Аҳил, сафдош, сирдош бўл,
Турк Юртим, мангу яша,
Омон бўлгил ҳамиша!

Йўлдош Муқим ўғли ОТАШ.

1. Турк халқлари орасида «Қутлуғ Қашқир» ривояти мавжуд. Бу афсонага кўра, Хитой билан бўлган катта уруш майдонида омон қолган ярадор жангчини Она бўри асраб тарбиялайди. Ўша одамдан туркий халқлар шажараси тарқалган. Бўри шунинг учун «Қутлуғ Қашқир» номини олган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

(Давоми. Боши биринчи бетда).

рўзнома ва ойномаларнинг муҳаррирятларини, босмахоналар ва китоб савдоси корхоналарини, Ўзбекистон Давлат телерадиоэшиттириш компаниясини ва Ўзбекистон Миллий ахборот агентлигини қўшимча қиймат солиғидан озод қилиш ҳамда вақтли нашрларни, дарсликлар ва болалар адабиётини босиб чиқариш ҳамда сотишдан тушадиган даромадларга имтиёзли солиқ белгилаш. Таклифлар Ўзбекистон Республикасининг Олий Кенгашига тақдим этилсин;

Оммавий ахборот воситалари учун уларнинг асосий фаолияти доирасида биноларнинг ижара ҳақини тўлашга имтиёзли тарифлар белгилаш;

Ўзбекистон Республикасининг Давлат матбуот комитетига, Ўзбекистон Давлат телерадиоэшиттириш компаниясига, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлигига ва «Шарқ» концернига машина-ускуналар, техника ҳамда телерадио аппаратлар сотиб олиш учун эркин муомаладаги валюта ажратиш.

3. Қорақалпоғистон Республикасининг Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари маҳаллий матбуот, телевидение ва радиони пул билан ва моддий-техникавий воситалар билан таъминлашни, шу жумладан бюджетга кирмайдиган ва жалб қилинган маблағлар ҳисобидан таъминлашни янада яхшилаш масалаларини кўриб чиқсинлар.

4. Ўзбекистон Давлат телерадиоэшиттириш компанияси тизими, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот комитетининг марказий аппарати, унинг вилоят бошқармалари, район, шаҳар ва вилоят рўзномаларининг муҳаррирятлари, шунингдек, республика рўзнома ва ойномалари муҳаррирятлари ходимларининг мансаб окладлари ва маошлари 1992 йилнинг 1 майидан ўрта ҳисобда 50 фоиз оширилсин.

5. Адабиёт, санъат ва журналистика соҳасида муаллифлик ҳақининг миқдорларини 2 баравар ошириш тўғрисида Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 1 апрелдаги 158-сон қарорининг амал қилиши Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги тизими ходимларига жорий этилсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси 10 кун муддат ичида мазкур Фармон бажарилишини ташкил этиш юзасидан қарор қабул қилсин.

7. Ушбу Фармон рўёбга чиқарилишини назорат қилиш Э. С. Самандаров, Б. А. Назаров ўртоқлар зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 28 апрель.

БИР КАСБДА ЯРИМ АСР

Эргаш Камолов ўқитувчилик фаолиятини 1942 йилда Улуғ Ватан уруши давом этаётган паллада бошлаганди. Эндигина 15 ёшга кирган ўсмир юпун кийинган, лекин билимга чанқоқ 4—5 синф болаларига она тили ва адабиётидан ихлос билан дарс берди. У ҳар қадамда устози — педагог Тўра Тўлагановнинг болаларга меҳрибон, уларнинг вақтини зое ўтказмаслик, ҳалол, камтар бўлиш ҳақидаги насиҳатларига амал қилди, изланди. Педагогика институтини битирди. Эллик йилдирки, у илк бор ўқитувчилик фаолиятини бошлаган мактабда ҳамон меҳнат қилиб келмоқда. Маориф аълочиси.

У ҳамқишлоқлари, устозлари ишончини оқлади. Кўп йиллар давомида илмий бўлим мудири, директорлик лавозимларида ҳалол, фаол ишлади. Уч авлод вакилига таълим-тарбия берди. Ўзи ҳам устоз педагог бўлиб етишди. Э. Камоловга эргашган педагоглар у ишлаётган мактаб ўқитувчиларининг деярли 80 фоизини ташкил этади. У халқ хўжалигининг турли соҳаларида эл-юрт хизматини сидқидилдан адо этаётган ўқувчилари билан фахрланса арзийди.

Тошкент шаҳрининг Акмал Икромов районидаги Аҳмад Яссавий номли 203-ўрта мактаб жамоаси ва ота-оналар вакиллари йиғилишида Эргаш Камолов педагоглик фаолиятининг 50 йиллиги тантанали нишонланди.

Ғ. МАННОПОВ,
Ўзбекистон Республикаси халқ маорифи аълочиси.

• Мустақиллик ишчанликни ёқтиради •

ЧИҚИНДИСИЗ ТЕХНОЛОГИЯ ШАРОФАТИ

ЁКИ ҚУВАСОЙ ПАРРАНДАЧИЛИК БИРЛАШМАСИ МЕҲНАТ ЖАМОАСИНИНГ ИЗЛАНУВЧАНЛИГИ ҲАМДА ТАДБИРКОРЛИГИ МИНГЛАБ СУМ ҚЎШИМЧА ДАРОМАД КЕЛТИРАЁТГАНИ ҲАҚИДА

● Ўзбекистон Республикаси паррандачилик саноати ишлаб чиқариш бирлашмаси тармоғи кенгайиб, тараққиёт йўлидан бормоқда. Тармоқнинг жойларда тухум ва гўшт тайёрлашга ихтисослашган 70 тадан ортиқ катта-кичик корхоналари бор. Уларнинг қарийб ҳаммаси саноат усулида фаолият кўрсатяпти.

ЛЕКИН уларнинг айримларигина чиқитсиз технология усулида ишлаб, корхона иқтисодий-техника кўрсаткичларини такомиллаштириб бормоқда. Тармоқда фан-техника ютуқларини кенг жорий этишдан катта манфаат кўриляпти. Бу борада Фарғона вилоятидаги Қувасой паррандачилик бирлашмаси намунали иш тутмоқда. Қувасойликлар йил сайин 200 миллион дона тухум ва бошқа маҳсулотлар тайёрлаб боришга муваффақ бўлишяпти.

— Бирлашмамиз ҳар куни корхона ҳудудидан ташқарига 500 тонна парранда гўнги ва бошқа қолдиқларни ташиб чиқаришга мажбур бўлмоқда, — дейди бирлашмага 30 йилдан кўпроқ вақт мобайнида маҳорат билан раҳбарлик қилиб келаётган Федор Ян. — Ҳисоб-китобларга кўра, ҳар кеча-кундузда бир паррандадан 190 граммгача турли чиқитлар чиқади. Бизда тухум берувчи товуқларнинг сонигина қарийб 1 миллион донага етади. Яқин-яқин вақтларгача ҳам парранда аҳлати ва бошқа қолдиқлар аралашмаси кераксиз нарса — чиқит тарзида 3 километр нарига ташлаб келинарди. Бунинг устига алоҳида трактор тележкалари овора бўлиб, махсус ажратилган жойга ташиш учун ортиқча меҳнат ва маблағ ҳам сарф этарди. Ҳисоблаб кўрилганда, ана шу чиқиндилар бирлашма бўйича юк ташиш ҳажмининг 40 фоизига яқинини ташкил этиши маълум бўлди.

Ўйлаб қолдик. Исрофгарчилик ҳам эви билан-да! Шунча ноўрин ҳаражат хўжасизликнинг ўзгинаси эканига иқрор бўлдик. Бу унумсиз ҳаражатлар йўлини тўсиш ҳаракатига тушиб қолдик. Шундай қилсак, бошқа афзалликка ҳам эга бўлиниши — атроф-муҳитни ифлосланишдан муҳофаза этишимиз, вилоят ва район санитария-эпидемиология станциялари томонидан солинадиган жарималардан ҳам қутилишимиз мумкинлигини назар-эътиборга олдик.

— Бунда бирлашмангиз четдан бирон кўмакка кўз тикмаган, ўз куч ва ресурсларига ишонган. Шундай десак бўладими?

— Дарҳақиқат бу тадбирни амалга оширишда ўз куч ва имкониятларимизга таяндик. Лекин бирлашма жамоаси бунга осонгина эришди, деб ўйлаш ҳам хато бўлур эди. Бу ишда бирлашма мутахассислари ва лаборатория ходимларининг ижодий изланишлари катта ёрдам берганини таъкидлаб ўтиш керак.

Саксонинчи йилларнинг ўрталарида ҳам саноат йўналишида фаолият кўрсатувчи паррандачилик хорижий мамлакатларда ва собиқ Иттифоқнинг қатор минтақаларида ривожланганди. Бундай корхоналарда тармоқ чиқиндиларини қайта ишлайдиган самарали усуллар қўлланилган. Жумладан, парранда гўнги органик ўғитлар орасида қимматли оқсил моддалари, ҳосилдорликка катта таъсир кўрсатувчи протеин ва бошқа озиқлантирувчи бирикмаларга бойлиги аллақачон маълум бўлган.

Бироқ бу парранда гўнгини тўғри келган барча майдонларга . солавериш, ҳамма экинларни шу ўғит билан озиқлантираверишдегани эмас. Шуни унутмаслик керакки, парранданинг шиптир босган намчил гўнгида юқумли касалликларнинг қўзғатувчилари бўлади. Бундай қўзғатувчилар узоқ вақт яшовчан бўлишини назар-эътибордан қочириб бўлмайди, албатта.

Шунинг учун парранда гўнги дастлаб биотермик ёки оддий термик усулда махсус усти ёпиқ ва ғовак бетонли чуқурларда ишловдан ўтказилиши зарур. Яхшиси, парранда гўнгининг учдан бир ҳиссаси миқдорида тегишли моддалар аралаштириб компост тайёрлаган маъқул. Компост — ҳозирги баҳор мавсумида экин майдонларига солинадиган тайёр аралаш органик ўғит демак. Кўпинча уни ғиштсимон брикет ҳолида пресслаш мақсадга мувофиқ. Шундай қилинса, ўғитни ташишда қулайлик туғилади.

— Бирлашма раҳбарияти чиқиндилардан тайёрланган бундай ёрдамчи маҳсулот ишлаб чиқаришдан иборат фойдали иш ва ундан корхонага даромад келтириш вазифасини кимларга топширган? Бу ишнинг ташкилий ва технология жиҳатлари, тадбиркорлик томонлари нималарда намоён бўлади?

— Компостни паррандачилик бирлашмамиз қошида ташкил этилган «Гумус» ширкати тайёрлаб чиқармоқда. Ширкатни ўзига хос кичик корхона деб атаса ҳам бўлади. Ширкатда 6 киши ишлайди. Бу кичик корхона билан бирлашма ижара тартибида муомала қилади. Ширкат бирлашмадан зарур техника ва транспорт воситалари — ағдарма машина, бульдозер, тележкали трактор кабиларни ижарага олган. Дастлаб улар 15 та бетонланган ҳовузчалар қуришди. Чуқурлиги бир метр келадиган бу ҳовузчаларга парранда гўнги келтириб солинади. Унга лиглин ёки кул аралаштирилади.

Бу моддалар ҳам аслида чиқинди ҳисобланади. Лиглин—Фарғона гидролиз заводида ғўзапояни қайта ишлаш вақтида ажралиб чиқадиган қолдиқ. Кул эса бу атрофда деҳқончилик дейиш мумкин. Бирлашма маҳаллий иссиқлик марказида кўмир ёқишдан ҳосил бўладиган кулдан бемалол фойдаланмоқда. Деярли барча ишлар механизмлар зиммасига юкланган.

Нисбатан қийин иш — бирикмаларни аралаштириш ишлари бульдозерлардан фойдаланган ҳолда бажарилади. Ҳовузчаларда ачитилган ўғит икки ойда етилади. Албатта, ҳовузчалар вақт-вақти билан бўшатилади ва ундан доимий тарзда фойдаланиш йўлга қўйилган. Компостни брикетлаш, қолиплаш ва жойлаш ишлари ҳам механизациялашган.

Бундай тайёр маҳсулотни жон деб харид қилишмоқда. Хўш, корхона ҳузуридаги ширкат маҳсулотининг харидорлари ким? Яқин атрофдаги мева-сабзавот давлат хўжаликлари, томорқа эгалари ва дала ҳовлидан фойдаланувчилар парранда гўнги аралаштирилган ўғитларни тез сотиб олишяпти. Юк ортиш-тушириш ишларини тез бажариш имкониятлари яратилган. Дастлаб ҳар тоннасининг нархи 7 сўм 19 тийин эди. Бозор иқтисодиёти талаблари бу маҳсулот нархига ҳам таъсир кўрсатди. Ҳозир ширкат деҳқончилик ҳамиртуриши нархини сал оширди.

Аралаш ўғитни харид қилувчилар камаётгани йўқ. У селитрадан ҳар жиҳати билан афзал. Бунинг устига у анча арзонга тушмоқда, сабзавот ва полиз экинларига салбий таъсир кўрсатмайди. Дарвоқе, «гумус» сўзи лотинчада тупроқнинг ҳосилдорлик қатлами деган маънони билдиради. Тўғри, ҳақиқатан ҳам номи хосиятига яраша. Ширкатчилар автоюклагич машинисти И. Йўлдошев, бульдозерчи К. Серикбоев, ағдарма машина ҳайдовчиси В. Толстошенко ва ширкат кичик корхонасининг бошқа ишчилари ўз меҳнатлари самараларидан мамнун. Чунки меҳнатлари ўзларига, бирлашмага, деҳқонларга ва табиий муҳит мусаффолигига фойда келтиряпти.

— Парранда гўнги қайта ишланаётган чиқиндилар ичида ягона бўлмаса керак. Шундай эмасми?

— Ҳа, парранда чиқиндиларининг ҳаммасини қайта ишлаш йўлга қўйилди. Уларни тайёр маҳсулот ҳолида сотишдан фойда кўрилмоқда. Яна бошқа бир муҳим масала — паррандаларни сўйгандан кейинги чиқиндилардан фойдаланиш муаммоси ҳам ҳал этилди. Жумладан, инкубация шароитидаги чиқиндилар, парранда патмомиқларидан ҳам фойдаланила бошланди.

Алоҳида бинода «КВМ—4,6» маркали вакуум қозонлари ўрнатилди. Улар ёрдамида суяк уни тайёрланадиган бўлди. Ҳар йили 300 тонна шундай ун ҳосил қилинмоқда. Унинг таркибида протеин витаминлар ва бошқа микроэлементлар 50 фоизга яқинни ташкил этади, ундан аъло даражадаги оқсил модда сифатида фойдаланилмоқда. Синган, стандартга тўғри келмайдиган тухумлардан махсус қурилма ёрдамида тухум порошоги ишлаб чиқарилмоқда. Уни қандолатчилик саноати корхоналари чаққон сотиб олишмоқда. Паррандаларнинг момиғипатидан ёстиқ ва тўшак тайёрлаш корхоналари фойдаланяпти.

Шундай қилиб, бирлашма амалий жараёнида чиқинди деб ташлаб юбориладиган нарсанинг ўзи йўқ. Ҳаммаси ҳисобда, фойдаланишга яроқли маҳсулотга айлантириб сотилмоқда. Корхона эса бундан мингминг сўмлаб нақд фойда кўрмоқда.

И. АҲМЕТОВ,
«Ўзбекистон овози» жамоатчи мухбири.

Булоқбоши Андижон вилоятида энг кенжа районлардан ҳисобланади. Райондаги Т. Раҳимов номли жамоа хўжалигида меҳнаткашлар манфаати йўлида қилинаётган ишлар кўпчиликни қувонтирмоқда. Хўжалик ҳудудидаги барча хонадонлар ичимлик суви билан таъминланди. Россия шаҳарларидан 12 километр [illegible] қувурлар келтирилиб, газлаштириш ишлари авж олдирилган. Барча кўчаларга асфальт ётқизилди. Бу ерда ишлаётганларнинг ойлик иш ҳақи шу кунларда 1,8—2 минг сўмга тўғри келмоқда. Ҳозир бир варакайига учта ўрта мактаб қурилиши давом этаётганлигини алоҳида таъкидлаш ўринлидир.

Юқоридаги ишларни ташкил этишда бош-қош бўлаётган жамоа хўжалик раҳбари Маъруфжон Абиловнинг хизматлари каттадир. Яқинда республика Президентининг фермер хўжаликларини ташкил қилиш ва уларни ривожлантириш борасидаги фармонига биноан жамоа хўжалиги тўлалигича фермер хўжалигига айлантирилди. Бу эса хўжалик аъзоларининг ойлик маошларини 1,5—2 бараварга оширишга имконини беради.

Шу кунларда 650 гектар пахта майдонида чигит текис униб чиқди.

Суратда: фермер хўжалиги раҳбари М. Абилов.

В. МОЛГАЧЁВ олган сурат.

• Шахсий мулоҳаза

ҒАЛЛА БЎЛСА, КЎНГИЛ ТЎҚ...

Ғалла, ун, нон. Ана шу уч сўз замирида мужассамлашган катта муаммо бугунги кунда янада вазминлашган.

Хўш, бизда нима, азал-азалдан ғалла экинлари экилмаганми? Албатта, экилган, ҳатто юқори ҳосил олиб келганмиз. Ота-боболаримиз Россия ёки Қозоғистондан келадиган буғдойга кўз тикиб яшашмаган-ку! Ўрта Осиё заминида етилган қайроқи буғдой таъмию-таърифи кўп жойларга маълум ва машҳур бўлиб келган.

Хўш, энди-чи? Ўтган йили Фарғона вилояти хўжаликлари 16 минг 766 гектар ерга экилган бошоқли дон экинларининг ҳар гектаридан 26,2 центнердан ҳосил олишди. Ялпи ғалла хирмони салкам 44 минг тоннага етди. Ленинград райони хўжаликлари гектар бошига 38 центнердан, Бувайда, Қува районлари деҳқонлари 32—33 центнердан дон тайёрладилар. Бағдод районидаги «Победа» колхозида ҳатто республика миқёсида ҳам рекорд даражада — ҳар гектар ердан 56 центнердан ғалла етиштирилди. Бувайда районидаги «Партия XX съезди», Ленинград районидаги «Социализм» колхозларида 44—45 центнердан дон йиғиштириб олинди. Ҳозирги пайтда вилоятда кузги бошоқли дон экинлари 26 минг гектарни ташкил этяпти. Бу 1990 йилда экилганидан қарийб минг гектар кўпдир. Шундан 24 минг 250 гектаридан дон олинади.

Яқинда Ёзёвон районидаги «Целинник» давлат хўжалигида бўлиб ўтган вилоят қишлоқ хўжалиги фаоллари йиғилишида худди шу масала қараб чиқилди. Ҳисоб-китобларга қараганда, Марказий Фарғонадаги биргина шу хўжалик атрофида қарийб 3 минг гектар ўзлаштирилмаган ер бор экан. Бу ерларни шу мавсумдаёқ дон-дун экинлари экиш имконияти бор хўжаликларга, шунингдек, ижарачиларга, ишбилармон кишиларга ажратиб беришга қарор қилинди. Бу жуда тўғри, оқилона йўл бўлди.

Экин-тикин мавсуми қизиб кетган ҳозирги дамларда вилоятда ғалла майдонларини сезиларли кенгайтириш юзасидан қўшимча имкониятлар қидириляпти. Янги ўзлаштирилган ва энди фойдаланишга топширилаётган карталарга асосан шоли экиш мўлжалланяпти. Бундай майдонлар салкам 1800 гектарга етиб қолади. Сув чиқариш имконияти бўлган адирликларга бошоқли дон экинлари жойлаштириш режалаштирилмоқда Қува, Олтиариқ, Риштон, Фарғона, Сўх районларида бундай массивлар кўп. Хуллас, қарийб 1700 гектар ана шундай ерларга қўшимча равишда ғалла экинлари экилади. Оқ жўхори экиладиган майдонлар ҳам юз гектарга кенгаяди.

Мош, ловия, нўхат каби дуккакли дон экинлари ҳосили тобора тақчиллашиб ва қимматлашиб боряпти. Бунинг асосий сабаблари бу экинлар колхоз ва совхозларда жуда кам экиляпти. Айни вақтда уларга бўлган талаб-эҳтиёж муттасил ортиб бормоқда. Масалан, бу йил вилоят бўйича дуккакли экинлар бор-йўғи 70 гектар ерга экилади. Деҳқончиликдан озми-кўпми хабардор одамлар яхши биладики, бу экинларни янада кенгроқ майдонларга жойлаштириш учун катта имкониятлар бор. Масалан, нўхат лалми ерларда бемалол ўсиб ҳосил бераверади. Шунингдек, мош, ловия каби экинлар ҳам унчалик жой танламайди, бу шахсий хўжаликлар тажрибасидан аниқ-равшан кўриниб турибди. Афсуски, ана шундай имконият ҳанузгача қўлдан бой бериб келиняпти — дуккакли дон экинлари экиш ҳозирга қадар давлат ёки жамоа хўжаликлари эътиборидан четда қолиб, бу иш билан фақат шахсий хўжаликлар — хонадонларгина шуғулланиб келяптилар.

Ғаллачилик, дон етиштириш жабҳасида бундай ички имкониятларимиз талайгина, деб бемалол айтиш мумкин. Бунга мисол тариқасида биргина соя экишни олиб кўрайлик. Бу экин дони таркибида 45 фоиз оқсил, 26 фоиз ёғ ва бошқа фойдали озуқавий моддалар бор. Соя оқсил муаммосини бартараф этишда қўл келадиган экин ҳисобланади. Вилоятнинг айрим хўжаликлари (Масалан, Тошлоқ районидаги «Оқолтин» колхози) ўтган йилларда бу экиндан яхши ҳосил олиб, чорва учун тўйимли, сифатли озуқа тайёрлаш имкониятига эга бўлган эдилар. Гап шундаки, соя бузоқлар учун сунъий сут тайёрлашда асосий хом ашё бўлиб хизмат қилади. Аммо ачинарли томони шуки, бу экин ҳанузгача қадар ўз ўрнини топа олгани йўқ. Соя экадиган хўжаликлар бугунги кунда бармоқ билан санарли.

Фақат соя эмас, кунжут, гречиха, кунгабоқар, тариқ, қўноқ каби дон экинлари ҳам ҳозирга келиб экин-тикин ишларининг «кун тартибидан» деярли тушиб қолди. Шу сабабли бозор оралаган одам бу маҳсулотлар нархини эшитиб, бир сесканиб тушади. Ҳамма нарсага бозор иқтисодиёти, теварак-атрофимизда нарх-навонинг муттасил кўтарилиб бораётганлигини рўкач қиламизу, ўз еримизда ўз қўлимиз билан етиштириладиган маҳсулотларнинг ана шундай қимматлашиб кетувига ҳам лоқайдлик билан қараб ўтамиз, холос. Бозор расталари, дўкон пештахталарини озиқ-овқат маҳсулотлари билан тўкин-сочин қилиш ўз қўлимиздаку!

Ўтган йили республика Президентининг Фармони асосида вилоятда 310 минг 300 та оилага 33,5 минг тоннадан ортиқ буғдой сотилди. Бевосита одамлар қўлига теккан ана шу ғалла тақдири нима бўлди? Бугунга келиб буни сўраб-суриштирадиган одам топилмаяпти. Хўжаликлар раҳбарлари, қишлоқ кенгашлари, маҳалла комитетлари, шахсий хўжаликлар эгалари уюшмалари имкони бор жойда ана шу ғалладан уруғлик сифатида фойдаланиш йўлида ташаббус ва ташкилотчилик кўрсатишлари керак. Вилоятда боғдорчилик, узумчилик, сабзавотчилик. чорвачилик, ҳатто тутчилик совхози ҳам бор-у, аммо ғалла етиштиришга ихтисослашган колхоз ёки совхоз йўқ. Ихтисослашган хўжалик бўлса, иқтисодий жиҳатдан оқсаб қолади, харажатларини қопламайди, деб мулоҳаза юритувчилар ҳам учрайди. Ғаллага талаб-эҳтиёж беқиёс ортиб кетган ҳозирги шароитда бундай мулоҳазалар унчалик ўринли эмас. Қолаверса, бундай хўжаликларда ғаллачилик билан ёнма-ён равишда чорвачиликни ҳам йўлга қўйиб, уни дадил ривожлантириш мумкин.

М. МАМАТҚУЛОВ.

Полвон АЗИЗОВ

Ўзбекистонда олий таълимни ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшган таниқли олим, мураббий, жумҳуриятда хизмат кўрсатган фан арбоби Полвон Бобоевич Азизов 82 ёшида вафот этди.

П. Б. Азизов 1911 йили Жиззах вилоятида туғилди, Жиззахда, кейин Самарқандда таҳсил олди. Илмий, мураббийлик фаолияти ҳаёти дорилфунун — СамДУ ва ТошДУ билан чамбарчас боғлиқ. Йигирма йил декан, уч йил вазирликда бўлим бошлиғи, йигирма олти йил проректор... Оддий саноқ замирида жўшқин, сермазмун умрнинг файзи ва самараси, чўнг, бардошли меҳнатнинг сарҳисоби яширинган. Таълим-тарбия ишига фидойилик, ҳалоллик, кенг феъллик, ҳамиша кўпчиликнинг ғам-ташвишини чекиш, одамларга қўлидан келганча яхшилик қилиш Полвон акани безаб келган фазилатлардан эди.

П. Б. Азизовнинг соҳаси — генетика, олимнинг ТошДУ биофакида деканлиги генетика қатағонга учраган даврга тўғри келди. Академик Лисенко таълимотининг сохталигига ишонган олим эҳтиёткорлик, тадбиркорлик, қатъият билан иш тутиб, биолог, генетикларнинг ёш авлодини тарбиялашга куч берди. Бир қанча таниқли олимлар, юзлаб биолог, тупроқшунос мутахассислар Полвон Азизовдан таҳсил олган, шогирд тушишган. Генетик олим қийин даврларда сочган уруғ эндиликда мўл ҳосил бера бошлади.

П. Азизовнинг порлоқ хотираси уни билганлар қалбида узоқ сақланади.

Бир гуруҳ ўртоқлари.

ИҚТИСОДИЁТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ҚИШЛОҚДА ТЎҚУВ ЦЕХИ

● Оққўрғон районидаги «Ленинизм» жамоа хўжалигида янги гилам тўқиш цехи ишга туширилди. Мазкур цех учун Калинин участкасидаги эски бинолардан бири ажратилди. Бино қисқа муддатда таъмирланиб, тегишли тўқув ускуналари ўрнатилди.

Қишлоқда кичик корхонанинг иш бошлаши ишсиз аҳоли учун айни муддао бўлди. Цехга 100 дан зиёд хотин-қиз жалб қилиниб, доимий иш билан таъминланди. Куни кеча бу цех дастлабки маҳсулотни ишлаб чиқарди. Жамоа хўжалиги аъзолари энди сержило гиламларни ўз ҳудудларидаги дўкондан харид қиладиган бўлишди.

Е. АСИЛБОЕВ
Тошкент вилояти.

* * *

КЕНГАШЛИ ТЎЙ ТАРҚАМАС

● Наманган нотўқима газламалар ишлаб чиқариш бирлашмасида вилоят енгил саноат пахта тозалаш ва маҳаллий саноат корхоналари директорлари кенгашининг илмий-амалий семинари бўлиб ўтди. Семинарда бозор иқтисодиёти шароитида вилоят корхоналари олдида турган вазифалар, солиқ тизимини такомиллаштириш масалалари муҳокама этилди.

— Ҳозир халқ хўжалиги барча тармоқларининг барқарор ишлашини таъминлаш зарур, — дейди вилоят директорлар кенгашининг раиси Т. Жўраев. — Шу боис, биз ҳамкорликда иш олиб боришнинг аниқ режаларини тузиб олдик. Семинарда айниқса иқтисодий бўҳрондан чиқиш, корхоналар ишчи-хизматчиларини ижтимоий ҳимоялаш масалаларига ҳам алоҳида эътибор қаратилди.

Т. СУЛАЙМОНОВ,
Наманган вилояти.

• Халқаро анжуман

МУҲИМ МАВЗУГА БАҒИШЛАБ

Тутқаноқ, яъни қуянчиқ асаб тизими касалликларидан биридир. Ер юзининг бир фоизга яқин аҳолиси мана шу касаллик билан дард чекмоқда. Атроф-муҳит тобора ёмонлаша борган шаҳарларда эса бундай хасталиклар сони ошиб бораётир. Унинг ҳам тиббий, ҳам ижтимоий аҳамияти катта. Бу касаллик билан бир беморгина эмас, балки бутун оила азоб чекади.

Аҳолисининг деярли ярми болалар ҳисобланган Ўзбекистонда тутқаноқ касаллигини тадқиқ этиш, айниқса, муҳим. Илгари бу хасталик турлича изоҳлаб келинган. Бобокалонимиз Абу Али ибн Сино X асрдаёқ бу хасталик ҳақида асар ёзиб қолдирган.

Орадан юз йиллар вақт ўтди. Бугунги кунда бу муаммонинг янги қирралари устида кузатишлар олиб борилмоқда. Кейинги ўн йилликда бу хасталикни даволаш, аниқлаш, олдини олиш юзасидан турли тадқиқотлар ўтказилди ва у юксак самара берди.

Дунё олимлари кейинги йилларда шу хасталикнинг олдини олиш юзасидан доимий халқаро семинарлар, анжуманлар ўтказиб келмоқдалар. Тутқаноқ хасталиги бўйича ташкил этилган халқаро лига олимларнинг илмий ва амалий фаолиятини мувофиқлаштирмоқда. Бу муаммонинг йўналишларини ҳал қилиш юзасидан янги йўллар белгиланмоқда. Ўзбекистон Республикаси асаб касалликлари жамияти ва жаҳон халқларига — саломатлик ассоциацияси ташаббуси билан куни кеча Самарқандда тутқаноқ муаммолари бўйича халқаро анжуман бўлиб ўтди. Унинг ишида Олмония, Франция, Ҳиндистон, Грузия, Россия ва бошқа мамлакатларнинг таниқли олимлари ҳам иштирок этдилар.

Анжуманнинг муваффақиятли ўтишида Ўзбекистон Республикаси таниқли олимларининг, айниқса, хизмат кўрсатган фан арбоби, тиббиёт фанлари доктори, профессор Наби Мажидов бошчилигидаги Ўзбекистон асаб касалликлари жамияти аъзоларининг хизмати катта бўлди. Бу борада Н. Мажидовнинг қилган доклади Тошкент тиббиёт институти клиникалари ва лабораторияларида ўтказилган асосий тадқиқотларнинг якуни сифатида баҳоланди.

Л. БАДАЛЯН,
Россия тиббиёт фанлари академияси академиги, «Жаҳон халқлари саломатлик ассоциацияси» Президенти.

• Китобхонлар ҳузурида

ИЖОД ҲАЛИ ОЛДИНДА

Шоир, носир, таржимон, олим, публицист... Муҳаммад Али ҳақида сўз кетганда бу сифатлар албатта қўшиб айтилиши табиий. Куни кеча Гулистон давлат дорилфунунида бўлиб ўтган учрашувда Муҳаммад Алининг ҳаёти ва фаолиятига ана шундай ҳурмат билан қаралди. Учрашувни дорилфунун проректори А. Каттабеков очди. Беруний номидаги Давлат мукофотининг совриндори Озод Шарофиддинов шоир Муҳаммад Али ҳақида сўзлар экан, унинг ижоди адабиётга сингганлигига, шеъриятдаги халқ оҳангларига эътибор берди.

— Мен Бўзда бўлганимда ҳар сафар Муҳаммад Алини дўстлари, қариндош-уруғлари даврасида учратаман, — деди адабиётшунос олим, Беруний мукофоти лауреати Наим Каримов. — Шоирнинг шеърларида ана шу юртга бўлган муҳаббат алоҳида уфуриб туради.

— Муҳаммад Алини менчалик яхши биладиган одам кам. — Андижонлик шоир Тўлан Низом ўз сўзини шундай сўзлар билан бошлади. — Чунки биз болаликдан бирга ўсдик, мактабдошмиз. Дастлабки шеърларимизни ҳам бирга ёздик. Бир-биримизга ўқиб бердик. Сирларимизни айтдик. Бугунги кунда Муҳаммад Али нафақат шоир, таниқли носир ҳам. Унинг «Сарбадорлар» романи бежиз туғилгани йўқ. Чунки, шоир бу дамгача тарихимизни чуқур ўрганди. Амир Темур, Спитамен, Муқанна, Машраб ҳақида достонлар, шеърлар ёзди. Ҳинд халқининг буюк эпоси «Рамаяна», қорақалпоқ халқининг «Шаҳрнёр» достонларини таржима қилди. Яқингинада эса ана шу «Рамаяна» достони санъатига бағишланган номзодлик ишини ниҳоясига етказди ва муваффақиятли ёқлади.

Учрашувда филология фанлари доктори Бегали Қосимов, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси котиби Мирпўлат Мирзаев, дорилфунун ўзбек тили ва адабиёти факультети декани Қозоқбой Йўлдошев, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси Сирдарё вилояти масъул котиби Ҳамроқул Ризо ва бошқалар ҳам шоир ва адиб ҳақидаги дил сўзларини изҳор қилдилар.

Дорилфунун талабалари Ш. Турғунов, С. Донийорова шоир шеърларидан ўқидилар. Учрашувда Муҳаммад Али талабаларнинг саволларига жавоб қайтарди. У ўзининг ижодий фаолияти эндигина бошланаётганлиги ва ҳали ўқувчилар олдида қарздор эканлигини алоҳида қайд этди.

Ҳа, ижод давом этяпти. Унинг учрашувлари ҳам олдинда.

М. ПИРМАТОВ.

• БИЗ БИЛГАН ВА БИЛМАГАН СОҲАЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ОЛТИНИ

● Олтину зарни жавоҳирлар жавоҳири ёки жавоҳирлар подшоси ҳам дейдилар. Чунки олтин жавоҳирларнинг энг олий жаноби. Сувга тушса «ҳўл» бўлмайдиган жавоҳир.

Олтини бор одамнинг бели бақувват, қўли узун бўлади, деб бежиз айтмаган доно халқимиз. Улуғ сайёҳ Христофор Колумб олтин жавоҳирларига баҳо бериб шундай деган эди: «Олтин ажойиб нарса! Кимки олтинга эга бўлса, у борлиққа ҳоким, нимаики хоҳласа шунга эга. Олтин ҳаттоки руҳлар учун жаннатга ҳам йўл очгай». Шунга кўра олтин давлатлар қудратини аниқловчи ўлчов десак янглишмаган бўламиз.

Шунинг учун ҳам республикамиз ўз мустақиллигига эга бўлгунга қадар собиқ Иттифоқ «олтини» ҳақидаги маълумотларни бир неча «М» — махфийликда сақлаб келинган эди.

Шу кеча-кундузда собиқ Иттифоқ олтин заҳираси ҳақидаги маълумотлар дунё рўзномаларида бир неча марта очиқдан-очиқ кенг ўрин олмоқда. Бу деган сўз парчаланган собиқ Иттифоқнинг мустақил давлатга айланган республикаларининг олтин жавоҳирларига бўлган бойлигини дунё куррасида тутган ўрни ва ўзаро бўлган тафовутини кўрсатишга уриниш кетмоқда. Жумладан, «Империя олтини» («Москва янгиликлари рўзномаси», 17 январь 1991 йил), «СССР ҳар йили 300 тонна олтин қазиб олган» («Аргументи и факти» ҳафтаномаси, январь 1992 йил), «Ўзбекистон олтини» («Ўзбекистон овози» рўзномаси, 17 январь, 1992 йил) ва ҳоказо. Ана шу очиқ маълумотларга кўра бир йилдаги олтин қазиб олиш миқдори Россия учун 150 тонна, Ўзбекистон — 100 тонна, Қозоғистон — 20 тонна, Арманистон — 12 тонна, Озарбайжон — 2 тонна, Қирғизистон — 1 тонна, Тожикистон — 1 тонна эди. Бугунги кунда маълум бўлишича, дунёда энг йирик платина ва олмос қазиб чиқарадиган давлат Жанубий Африка Республикаси ва собиқ Совет Иттифоқи (иккинчи ўринда) экан.

Марказий Қидирув Бошқармаси (ЦРУ) маълумотига кўра, 1991 йилги собиқ СССР олтин жамғармаси 3000 тонна, немислар фикрича — 700—800 тонна, Япония ҳамда Англия маълумотларига кўра — 240 тонна эмиш.

— Охирги рақамларда, — дейди Г. Явлинский, — СССРнинг банкларидаги 374 монотёр резерв олтин жамғармаси ҳамда чет давлатларга ўтказиб қўйилган 110 тонна олтин ҳисобга олинмаган. Шунга қараганда, 1992 йилнинг 1 январига собиқ СССРнинг олтин жамғармаси 800 тонна дейилиши немислар маълумотининг ҳақиқатга яқинроқ эканлигини тасдиқлайди. Маълумотларга кўра собиқ СССР 1991 йили биргина Японияга 12 тонна олтин сотган.

ТИЛЛА «ЗАНГЛАБ» ЁТМАСИН

Ана шу собиқ Иттифоқнинг ўртача йиллик қазиб олинган олтин жавоҳири миқдори агар 300 тонна деб олинса, шунинг 1/4 қисми бизнинг она Ўзбекистон диёримиз олтин маъданидан ишлаб олинган энг сифатли — 99,999 олтинидир. Бунчалик бебаҳо бойлик — табиат инъоми 25 йилдан зиёд давр ичида ватанимиз олтин конлари, жумладан Мурунтов, Қорақўтон, Маржонбулоқ, Чодак, Зармитон ва бошқалардан қазиб олиб кетилган эди. Мана дўстлар, сизларга «Бутун иттифоқ бойлиги—халқ бойлиги» деган шиор остида ўғирланган бизнинг диёримизнинг олтин бойлиги. Бу фақат олтин жавоҳиримизнинг 25 йил давомидаги марказга ташиб кетилган миқдори, холос. Бундан ташқари 50 йилдан зиёд бизнинг уран конларимиздан олиб кетилган уран, қалайи, вольфрам ва бошқа бойликларимиз-чи?

Шуни қайд қилиш керакки, илгариги собиқ Иттифоқ олтини ишбилармонларидан бири Ю. Карнаух — чет давлатларда Совет олтинини сотиш билан банд бўлган савдогар ёки олтингар нима дейди денг? Ҳали ҳам бўлса барча олтин бойлигига эга бўлган республикалар чет давлатга сотмоқчи бўлган олтинларини Россия орқали амалга оширсалар осон бўлур эмиш. Шу билан бирга у Қозоғистоннинг Швейцарияда ўз олтинларидан ёмбилар қуйдирмоқчи бўлаётганини фош қилмоқчи бўлиб, «Қозоғистон Россияни янги марказ бўлишлигини ёқтирмаётир» деб таъкидлайди.

Сирасини айтганда, келишилган шартномаларга кўра барча мустақил республикаларимиз — тенг ҳуқуқли давлатлар сифатида ҳамкорлик қилишлари шарт деб турилган бир пайтда, олтин масаласига келганда нима учун эски ҳолни тиклаш керак экан?! Республикамиз Президенти Ислом Абдуғаниевичнинг худди шу масала хусусида айтган фикрини, яъни ўз олтинимизга бўлган муносабатини ниҳоятда тўғри деб биламиз. У шундай деди: «Мана олтин ёмбиларимиз борган сари кўпайиб бормоқда (кўз тегмасин!). Аммо бебаҳо олтин заҳирамизни фақатгина олтин тиш қилиб ялтиратиб юриш эмас ҳамда Бухоро хонидек хазинага солиб қўйиб, унинг ялтиллашига маҳлиё бўлиб ўлтирмаслигимиз керак. Унинг жозибадор ярқирашини АҚШ, Англия ва бўлак бой давлатлар банкирларига кўз-кўз қила билишимиз ва шунинг кафолатига улардан катта-катта кредитлар олишимиз керак. Шундай қилиб республика иқтисодиётини тезликда тиклашимиз зарур». Бу фикр ниҳоятда тўғри ва амалга ошишига умидвормиз.

Лекин ишбилармонларимиз олтинимиздан қандай йўл билан бўлса ҳам фойда олишни кўзламоқдалар, айримлари эса ўз манфаатларини кўзлаб олди-берди савдо ишларида хатоликларга йўл қўйишмоқда. Олтинни хом ашё ёки ярим хом ашё сифатида сотиш билангина эмас, балки ундан биз олтиншунослар зебу зийнатлар яратишни ҳам, яъни олтиндан маҳсулот тайёрлаб, республикамиз қудратига қудрат қўшиш учун фойда олиш йўлларини қидиришимиз зарур.

Бу йўллардан бири, бизнингча, дунёга машҳур 99,999 фойизли олтинимиздан 583,375 пробали зебу зийнатларни кенг миқёсда ишлаб чиқариб, уларни дунё бозорига сотишни режалаштиришимиз керак. Шунда 1 грамм олтинимизни 2,5 бараварга оширган бўламиз. Бундай маҳсулот чиқариш учун республикамизнинг олтинидан бўлак мавжуд қимматбаҳо тошларни ҳам назарда тутмоқдамиз. Хусусан бизда феруза конлари мавжуддир. Аммо уларнинг ҳам анчамунчасини собиқ Иттифоқ ишбилармонлари марказга ташиб кетиб бўлган десак янглишмаймиз ва ҳозирги даврда ҳам улар ташкил этган кичик корхоналарини, банкларини, ҳамкорлик корхоналарини Ўзбекистонда бўлим қилиб жойлаштириб, шулар орқали қимматли хом ашёни жўнатишга уринмоқдалар.

Улардан қолган феруза ҳамда сунъий равишда махсус кимёвий эритмалардан ранг жиҳатидан икки-уч хил бўладиган ва бўлак қимматбаҳо тошларни ўстириш йўли билан етиштириб, зебу зийнатлар учун ишлатиш мақсадга мувофиқ бўлади. Ўзимиздаги ашёларни ҳамда Хитой, Ҳиндистон, Япония ва бўлак мамлакатлардан сотиб олиш мумкин бўлган дурлар ва бўлак хил тошлар олтиндан ясаладиган турли хил зебу зийнатларга кўз ўрнида ёки тўлдирувчи қурилма ҳисобида ишлатилиши мумкин.

Демак, республикада олтиндан зебу-зийнат ишлаб чиқарадиган йирик фирма ташкил қилиш мустақил давлат учун зарурдир.

Бунинг учун биринчи навбатда мутахассислар, яъни геммологлар тайёрлаш зарур. Биронта ҳам заргар дўконида фианитни олмосдан ёки бошқа қимматбаҳо тошларни ажрата оладиган асбоб йўқ. Шу жумладан, сотувчиларимиз ҳам тошларни, олтиннинг сифатини ажратиб бера олмайди. Буни билиш улар учун олдинги турмушда жуда зарур эмас эди. Чунки маҳсулотга талаб жуда катта эди. Агарда маҳсулот сотилмай қолса, улар учун фарқи йўқ эди. Чет эл бозорларида дўкондор маҳсулотини шу даражада таърифлаб берадики, харидор уни олмай кетмайди. Агар харидор олмаса унинг иши юришмайди, дўкон ва корхона учун фойда келмайди. Мана энди бозор иқтисодиётига, келишув нархига ўтилганда бизнинг дўкондорлар ҳам сотиладиган маҳсулотини ички тузилишидан, кўринишидан тортиб, токи уни тайёрлаган корхона ва устани биладиган бўлади. Бунинг учун эса тошларнинг хусусиятини, таннархини ўрганадиган «Геммология» фанини чуқур билиш лозим. Зебу зийнат билан савдо қиладиган сотувчилар ҳам махсус тайёрлов курсидан ўтиши керак. Хусусан, бизнинг ватанимиз ва қўшни давлатларимиз Улуғ ипак йўлининг географик жиҳатидан илгари қоқ ўртасида жойлашган эди. Ўша даврда бизнинг зеби-зийнат яратган моҳир заргарларимиз дидлилиги, жозибадор маҳсулотлари билан дунёга танилган эди. Ўша безаклар «Бухороча», «Қўқонча», «Андижонча», «Фарғонача», «Қашғарча» ва бошқа номлар билан аталган. Бир-биридан фарқ қиладиган ажойиб зеби-зийнатларни халқимиз анъанаси сифатида тиклашимиз керак. Шунинг учун Ўзбекистон шаҳарларида заргарлик курсларини ташкил қилиш ва тез кунда моҳир ёш заргарларни тайёрлаш мақсадга мувофиқ бўлур эди. Фараз қилинаётган фирма камида етти—саккизта йирик ишлаб чиқариш цехларидан ташкил топган бўлади. Биринчиси — тошларни жиловловчи цех, иккинчиси—ёқут ва бўлак қимматбаҳо тошларни ўстириш цехи, учинчиси—уларни керакли катталикда кесиш цехи, тўртинчиси — кесилган тошларни қирралаш ва жило бериш цехи, бешинчиси — 583, 375 пробали, балки дунё стандартидаги пробали олтиндан турли хил зебу-зийнат—узук, зирак ва бўлак буюмлар тайёрлаш цехи, олтинчиси — айтилган буюмларга тайёрланган кўзларни жойлаштириш цехи, еттинчиси — тайёрланадиган зеби зийнатларни жойлаштириш учун ҳар хил шаклларда ва катта-кичикликдаги қутичалар тайёрлаш цехи, саккизинчиси — ушбу қутичаларга тайёр бўлган зебу-зийнатларни жойлаштириш цехи ва ҳоказо.

Бу цехлар учун тош кесиш ёки арралаш, тош жилолаш, тош қирралаш дастгоҳлари даркор. Бу цехлар тегишли корхоналар бошини қовуштириш ёки ҳамкорликда ишлаш (корпорация тузиш) зарур.

Ҳозирги даврда ҳамкорликда ишлаш жуда зарур. Чунки ўзимиздаги заргарлик заводларида зебу-зийнат учун кўзлар (жилоланган тошлар) йўқ. Бурчмулла заводи ва кўпчилик кичик корхоналар эса шу кўзларни олувчи харидор қидириб юрибди, яна физика институтлари (кристалл ўстириш бўлимлари) ўстирилган кристалларга талаб йўқ дейди. Йўқ, талаб бор. Лекин фақат хом ашё сифатида чет элга арзимаган нархда олиб кетиш учун эмас, балки ўзимизда барпо бўладиган фирма маъносида талаб бор. Умуман республикамиздаги қимматбаҳо ва яримқимматбаҳо металл ва тошлар билан ишлайдиган йирик, кичик, ҳамкорлик корхоналарини бирлаштиришимиз керак ва улар ўзаро келишган ҳолда иш олиб боришлари керак. У ҳолда айрим корхоналар ўз технологиясини янгилайди ва янги технологияга ўтиши осон бўлади. Катта суммада кредитлар керак бўлмайди, балки бир корхона иккинчи корхонани қўллаб-қувватлаб юборади. Бунга эришиш учун ички имкониятлардан фойдаланиш керак, яъни бир корхона иккинчисига ўстирган кристалларини беради, улар уни ишлаб заводга, завод эса ўз навбатида маҳсулот тайёрлаб, дўконларга жўнатади ва фойда ҳар бир корхона ўртасида тақсимланади. Бу усул ягона хом ашёдан тортиб токи тайёр маҳсулотга қадар бўладиган жараённи барпо қилади. Бунда қатнашган корхоналар иқтисодий жиҳатдан ютуққа эришади. Бирлашган тақдирда қимматбаҳо металлар ва тошлар хом ашё сифатида республикадан ташқарига чиқиб кетмайди. Чунки корпорация (бирлашма) назорат ишини олиб боради. Назорат олиб бориш бу бозор иқтисодининг асосий қонуни. Тайёр маҳсулот чиқарадиган заргарлик заводи ишланган тошларни собиқ Совет Иттифоқининг Россия, Украина ва бошқа республикаларидан олар эди, ҳаттоки бизнинг олтинимиз бошқа республикаларга юборилиб, у ерда қайта ишлангандан сўнг бизга «ўлчов» билан бериш, яна қайтариб олинар эди. Шу жумладан Бурчмулла заводи ҳам анча хом ашё олса, шундан чиқадиган маҳсулотнинг ҳаммасини «марказ»га, яъни Давлат назоратига юборар эди.

Агар бирлашма тузилса, мустақил республикамизнинг бозор иқтисодиётига ўтишидаги сиёсатини амалга оширишга муайян ҳисса қўшилган бўлади. Ҳаммага аёнки, мустақил давлат учун халқаро валюта сув ва ҳаводай зарурдир.

Биз тавсия қилаётган ушбу фирма, ўз олтинимизни қайта ишлаб дунё халқларига манзур бўладиган зебу зийнатларни етказиб бериш борасидаги тижорат иши билан республикамиз банкларига халқаро валютанинг доимий равишда қуйилиб туришини албатта таъминлайди, деган умиддамиз.

Х. РАҲМАТУЛЛАЕВ,
геология ва минералогия фанлари доктори.
О. РОЗИҚОВ,
геология ва минералогия фанлари номзоди.

• ҲАМКАСБЛАРИМИЗ •

Умр довонининг етмишинчи поғонасига кўтарилган қадрли дўстимиз ва ҳамкасбимиз Убайдулла Ёқубович Иброҳимовни республика жамоатчилиги яхши танийди. Қалбида меҳр қуёши товланиб турган дилкаш, ширинсухан бу инсон хушмуомалалиги, юмшоқ табиатлилиги билан кишини ўзига ром этади.

Убайдулла Иброҳимов республикамизнинг радиоэшиттириш ва телевидение Давлат қўмитасига қарийб 30 йил раҳбарлик қилди. Ўзи учун муқаддас бўлиб қолган шу улуғ даргоҳга 1954 йили ишга келиб, бутун меҳнат фаолиятини, то пенсияга чиққунига қадар шу ерда ўтказди. Даставвал хорижга радиоэшиттиришлар муҳарририятида бош муҳаррир, радиохабарот бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари ва бошқарма бошлиғи бўлиб ишлади. Бу вазифаларни муваффақиятли бажаришда СССР Ташқи ишлар халқ комиссарлиги олий дипломатия илмгоҳида таълим олганлиги, Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасида масъул ходим бўлиб ишлаганлиги ва ниҳоят, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ажнабийлар билан иш олиб борувчи махсус бўлимига бошчилик қилганлиги жуда қўл келди.

1956 йилнинг 5 ноябрида ишга тушган республикамиз телевидениеси маданий ҳаётида катта воқеа бўлди. Юртдошларимиз ҳаётига чуқур сингиб кетди. Халқимиз ҳаётининг равшан кўзгусига айланди. Убайдулла Ёқубович 1957 йилнинг бошида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети радиоэшиттириш ва телевидение Давлат қўмитасининг раиси этиб тайинланди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси аъзо, республика Олий Кенгашига бир неча бор депутат этиб сайланди. Ўзига хос фикрлаш тарзи бўлган чуқур мушоҳадали Убайдулла билдирилган бу ишончни оқлаш учун қунт билан меҳнат қилди, тиниб-тинчимади.

Тошкентда радиоэшиттириш ва овоз ёзиш уйининг ҳашаматли биноси, пойтахтимизнинг ҳуснига-ҳусн қўшиб турган ажойиб кошона — Телемарказ иншооти, Оқтошда дам олиш оромгоҳи қад кўтарди. Нукус, Урганч, Қарши ва бошқа вилоятлар марказларида телемарказ ва радио уйлари, Тошкентда радио-телевидение ходимлари учун кўп қаватли турар-жой бинолари қурилди. Ҳозир телевидениенинг моддий-техник базаси мустаҳкамланиб, унинг шохобчалари тобора кенгайиб бормоқда. Жумҳуриятимизда телевидение қадами етмаган жой қолмади, десак муболаға қилмаган бўламиз. Ҳар оқшом хонадонларда уч миллионга яқин «зангори экран»лар порламоқда. Тошкент радиосининг овозини тўққиз тилда 70 дан ортиқ хорижий мамлакатнинг фуқаролари тингламоқдалар.

МЕҲРИ ДАРЁ

Ўз касбининг нозик томонларини ипидан-игнасигача бодастур билиб олиш учун ҳаракат қилган У. Иброҳимов босиб ўтган ижодий йўлига фахрланиб назар ташласа арзийди. Унинг бевосита ёрдами ва ғамхўрлиги туфайли шу соҳа журналистларининг янги авлоди вужудга келди. Телерадио жамоасида иқтидорли журналистлар, режиссёрлар, операторлар билан бирга ижро маҳоратининг юксак намуналарини намойиш қиладиган, ўзбек миллий мусиқа ва қўшиқчилик санъатини, унинг барча қирраларини қамраб олган ҳолда кўрсата оладиган ажойиб санъаткорлар ҳам етишиб чиқди. Жўрахон Султонов, Ориф Ҳатамов, Ортиқхўжа Имомхўжаев, Асқар Убайдуллаев, Карим Мўминов, Ориф Алимахсумов ва Очилхон Отахоновлар каби халқимизнинг севимли ҳофизлари, Берта Давидова, Коммуна Исмоилова, Муҳаббат Шамаева, Малоҳат Дадабоева, Ҳадя Юсупова каби классик қўшиқчилигимизнинг моҳир ижрочилари шу жамоада камол топиб, элга танилди. Дони Зокиров, Фахриддин Содиқов, Дадаали Соатқулов, Ғанижон Тошматов, Набижон Ҳасанов, Ориф Қосимов, Саиджон Калонов каби таниқли бастакорлар шу жамоада ўсиб-улғайди. Устоз бастакор академик Юнус Ражабий бош бўлган мақомчилар дастаси эса ҳозир халқимизнинг севимли қўшиқчилар жамоасига айланди.

Бутун умрини радиоқўмитага ўтказган Ўзбекистон халқ артисти атоқли бастакор Ғанижон Тошматов шундай дейди:

— Убайдулла ака оққўнгил, меҳри дарё одам. Ёшларнинг севимли мураббийси. Ижодий ходимларимизнинг ютуғидан доимо хурсанд бўларди, мағлубиятидан изтироб чекардилар. Биз у кишининг бу фазилатини жуда қадрлаймиз, ғамхўр раҳбар сифатида доимо эслаб юрамиз. Дили поклиги, тўғри сўзлиги, дилкашлиги, беозорлиги Убайдулла Ёқубович қалбига латиф, бокира туйғулар ҳамроҳлигини ифода қилади.

Ҳақиқатан ҳам У. Иброҳимов ҳар қандай вазиятда ҳам ўзи билан бирга ишлаётган ходимлар, шогирдлари билан бафуржа гаплашишга вақт топарди, самимий, очиқ юз билан саломлашади, қувончига ҳам, дардига ҳам шерик бўларди. Ёрдамга муҳтожлар бўлса, дарҳол кўмакка шошилади, маслаҳат беради, меҳрини ва дил сўзларини аямайди.

Қадрли дўстимизга етмиш ёшга етган кунида саксондан дадил сакраб ўтишини, тўқсон билан тўқнашиб, юз ёш билан юз кўришишини тангридан тилаб қоламиз. Унинг кўксидаги Меҳнат Қизил Байроқ, «Халқлар Дўстлиги» ва қўш «Ҳурмат Белгиси» орденлари, «Шавкатли меҳнати учун» медали, «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими» нишони ва унвонлари саховатли қалб эгасининг республикамиз халқ хўжалигини ривожлантириш, радио-телевидение соҳасида узоқ йиллар фидокорона; самарали ва баракали меҳнат қилганлигини яққол кўрсатиб турибди.

Зиёд ИСЛОМ ўғли.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ ҲУЗУРИДАГИ АДАБИЁТ, САНЪАТ ВА МЕЪМОРЧИЛИК СОҲАСИДА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИ ҚЎМИТАСИДАН

Қўмита 1993 йил учун Ҳамза Ҳакимзода номидаги Ўзбекистон Республикаси Давлат мукофотларига номзодларнинг асарларини кўриб чиқиш учун қабул эълон қилади. Қабул муддати 1992 йил май ойининг бошидан 1 октябргача белгиланади.

Асарларни тақдим этиш ва уларга ҳужжатлар тайёрлашда Ўзбекистон Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг 1991 йилги 6 февраль қарори билан тасдиқланган Низомга амал қилинади.

Асарларни тақдим этиш ва уларга ҳужжатлар тайёрлаш билан боғлиқ барча масалалар юзасидан қуйидаги манзилга мурожаат қилиш мумкин:

Тошкент шаҳри, 700003, Туроб Тўла кўчаси, 1-уй, «Ўзбекистон Адабиёт маркази» Ўзбекистон Республикаси Давлат мукофотлари Қўмитаси (2-қават, 12а-хона). Маълумот учун: 45-72-46.

ЭЪЛОН ВА БИЛДИРУВЛАР

БИККС

Агарда Сиз нозиктаъб, диди баланд, сердавлат соҳиб бўлсангиз-у идорангиз ёки хизмат бинонгиз таъмирталаб бўлиб қолган бўлса, - демак Сиз бизга мижоз экансиз!

"БИККС" ассоциацияси инсоф доирасидаги ҳақ эвазига бинонинг қулай ва шинамлигини таъминлашни ҳамда хоналарнинг бетакрор ички жиҳозланишини ўз зиммасига олади.

Фақат "БИККС"гина Сизларни тўлиқ жамланган терма ҳолидаги куйидаги манзарали пардозлаш элементлари /айтилган жойга элтиб бериш ва ўрнатиш билан/ билан таъминлай олади:

зарҳал ва оқ тусли алюминийдан ясалган осма шифтлар;

ранги, ўлчамлари ва услуби жиҳатидан ҳар хил, фақат юксак сифати-ю бирмунча арзон нархи умумий булган девор панеллари;

чет элда ишланган "ковралан" туридаги гиламсимон қоплама ва пол учун қоплама;

ансамблга бетакрор ёруғлик самарасини бахш этувчи ўзига хос ёритгичлар.

Ҳузуримизга шошилинг: хизмат жойингизнинг қулай ва шинамлиги ҳамда кўркамлиги - бетакрор иш услубининг гаровидир.

ЯХШИ ЖИХОЗЛАНГАН ХОНА –
АЪЛО КАЙФИЯТ–
АЪЛО БИЗНЕС ДЕМАКДИР!

Манзилимиз: 700146, Тошкент шаҳри, Зебо Шамсуддинова кўчаси, 2-боши берк кўча. "АЛИНА" кичик жорий этиш корхонаси. Тошкентдаги телефонлар: 90-94-85, 91-31-08, 98-64-53, 68-70-35.

"САРБОН" Ўзбекистон реклама агентлиги.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги
ТОШКЕНТ ШИФОКОРЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ОЛИЙ БИЛИМГОҲИ КАФЕДРАЛАР БЎЙИЧА ҚУЙИДАГИ ЛАВОЗИМЛАРГА

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Мудирлар: терапия (2—тиббиёт фанлари доктори), рефлектерапия ва анъанавий услублар билан даволаш (доцент, тиббиёт фанлари номзоди), жарроҳлик (1—тиббиёт фанлари доктори), жарроҳлик (2—профессор, тиббиёт фанлари доктори), жарроҳлик стоматологияси (профессор, тиббиёт фанлари доктори), болалар касалликлари (2—тиббиёт фанлари доктори), болалар касалликлари (3—профессор, тиббиёт фанлари доктори), акушерлик ва гинекология (1—профессор, тиббиёт фанлари доктори), соғлиқни сақлашни ташкил қилиш ва ижтимоий гигиена (тиббиёт фанлари доктори), талафотлар тиббиёти (доцент, тиббиёт фанлари номзоди);

доцентлар: терапия (доцент, тиббиёт фанлари номзоди), гематология ва қон қуйиш (доцент, тиббиёт фанлари номзоди), кардиология ва функционал диагностика (доцент, тиббиёт фанлари номзоди), клиника лаборатория диагностикаси (доцент, тиббиёт фанлари номзоди), невропатология (доцент, тиббиёт фанлари номзоди), офтальмология (доцент, тиббиёт фанлари номзоди), психиатрия кафедраси қошидаги болалар ва ўсмирлар психиатрияси (доцент, тиббиёт фанлари номзоди), бурун, томоқ ва қулоқ касалликлари (доцент, тиббиёт фанлари номзоди), урология (доцент, тиббиёт фанлари номзоди), болаларнинг асаб касалликлари (доцент, тиббиёт фанлари номзоди), болалар юқумли касалликлари (доцент, тиббиёт фанлари номзоди), болалар анестезиологияси ва реаниматологияси (доцент, тиббиёт фанлари номзоди), микробиология (2—доцент, тиббиёт фанлари номзоди), эпидемиология (тиббиёт фанлари номзоди), соғлиқни сақлашни ташкил қилиш ва ижтимоий гигиена (тиббиёт фанлари номзоди), соғлиқни сақлашни бошқариш, иқтисодни режалаштириш (тиббиёт фанлари номзоди), педиатрия кафедраси қошидаги болалар функционал диагностикаси курси (3—тиббиёт фанлари номзоди), умумий гигиена кафедраси қошидаги болалар ва ўсмирлар гигиенаси курси (доцент, тиббиёт фанлари номзоди);

катта ўқитувчилар: талафотлар тиббиёти, умумий гигиена; микробиология (тиббиёт фанлари номзоди), соғлиқни сақлашни ташкил қилиш ва ижтимоий гигиена, клиника лаборатория диагностикаси (тиббиёт фанлари номзоди), патологик анатомия, топографик анатомия ва оператив жарроҳлик;

ассистентлар: гематология ва қон қуйиш, тери-таносил касалликлари, психиатрия кафедраси қошидаги болалар ва ўсмирлар психиатрияси, физиотерапия, курортология ва даволаш физкультураси, анестезиология ва реаниматология, жарроҳлик стоматологияси, эндокринология (2), рефлексотерапия ва анъанавий услублар билан даволаш, онкология, болалар касалликлари (1), болалар касалликлари (3), болалар асаб касалликлари (2), акушерлик ва гинекология (2), неонатология (2), болалар стоматологияси, болалар анестезиологияси ва реаниматологияси, терапия кафедраси қошидаги ёш ўсмирлар физиологияси, патологияси ва даволаши (3), ортопедия ва травматология (2), урология, микробиология, жарроҳлик стоматологияси.

Танлов муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, генерал Петров кўчаси, 51-уй. Телефон: 68-25-39.

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» РЎЗНОМАСИНИНГ

ЖАРЧИНОМАСИ

АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ТЕХНИКА ДОРИЛФУНУНИ КАФЕДРАЛАР БЎЙИЧА ПРОФЕССОР-ЎҚИТУВЧИЛАР ТАРКИБИДАГИ БЎШ ЛАВОЗИМЛАРГА

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА

МУДИРЛАР: менеджмент социологияси ва руҳшунослиги; бозор иқтисодиётининг хўжалик механизми; саноат менеджменти; қишлоқ хўжалиги машиналари; ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштириш (0,5).

ПРОФЕССОРЛАР: қишлоқ хўжалик машиналари; Ўзбекистон халқлар тарихи; маданият ва эстетика; менеджмент социологияси ва руҳшунослиги; 4-сон олий риёзиёт; саноат корхоналари ва шаҳарларни электр билан таъминлаш; ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштириш; техника кибернетикаси.

ДОЦЕНТЛАР: электр тармоқлари ва тизимлари; саноат иссиқлик энергетикаси (2); автоматика ва телемеханика (3); физик электроника ва микроэлектрон асбоблар; саноат электроникаси; экспериментал ва назарий физика (3); рангли металлар металлургияси; тоғ-кон ва геология-қидирув ишларининг иқтисодиёти ва ташкил қилиш; меҳнат муҳофазаси (2); нефть ва газ конлари геологияси ва уларни разведка қилиш; нефть ва газ конларини ишлаш; саноат экологияси; чизма хандаса ва машинавий графика (2); 3-сон олий риёзиёт; тракторсозлик; машина деталлари (2); механизмлар ва машиналар назарияси (2); радиоэлектрон тизимларни конструкциялаш ва уларнинг технологияси; электрон техника материаллари ва компонентлари физикаси ва технологияси; ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштириш; ҳисоблаш техникаси ва автоматлаштирилган тизимларнинг дастурий таъминоти; 4-сон олий риёзиёт (2); робототехника ва ахборот тизимлари (2); назарий механика (2); 2-сон олий риёзиёт (4); рус тили (3); 2-сон жисмоний тарбия; Ўзбекистон халқлари тарихи; менеджмент социологияси ва руҳшунослиги (2); сиёсатшунослик (3); фалсафа (2); сиёсий иқтисод; ҳисоблаш машиналари ва комплекслари, тизимлари ва тармоқлари; фойдали қазилма конларини очиқ усул билан ишлаш технологияси ва комплекс механизацияси; қишлоқ хўжалик машиналари; совет ҳуқуқи, саноат дизайни (0,5); нефть ва газ қудуқларини бурғулаш (1; 0,5; 3та 0,25); тайёралар ишлаб чиқариш технологияси, ахборотларни қайта ишлаш ва бошқаришнинг автоматлаштириш тизимлари; техник кибернетикаси; электрон ҳисоблаш машиналари; машинасозлик технологияси; электр юритгич ва саноат қурилмаларини автоматлаштириш; иссиқлик электр станциялари (1; 0,25); электр станциялари (2); электр машиналари (3); назарий ва умумий иссиқлик техникаси (2); электр тизимлари ва тармоқлари; структура ва кончилик геофизикаси (2); тоғ-кон транспорт машиналари ва тоғ-кон механикаси; фойдали қазилма конларини ёпиқ усул билан ишлаш технологияси ва комплекс механизацияси.

КАТТА ЎҚИТУВЧИЛАР: — 1-сон олий риёзиёт (2); электр юритгич ва саноат қурилмаларини автоматлаштириш; электротехниканинг назарий асослари; тоғ-кон ишларини электрлаштириш ва автоматлаштириш; геодезия ва маркшейдерлик; металл қирқувчи station...

АССИСТЕНТЛАР: электр станциялари: электр машиналари; электр тармоқлари ва тизимлари; 1-сон олий риёзиёт (2); иссиқлик электр станциялари (2); энергетика иқтисодиёти ва уни ташкил қилиш; саноат корхоналари ва шаҳарларни электр билан таъминлаш (2); автоматика ва телемеханика; физика электроника ва микроэлектрон асбоблар; электротехниканинг назарий асослари; кон ишларини электрлаштириш ва автоматлаштириш; гидрология ва муҳандислик геологияси; саноат экологияси (2); экспериментал физика; машинасозлик технологияси (2); машинасозликда иқтисод ва бошқариш; 3-сон олий риёзиёт; механизмлар машиналар назарияси; металларни босим билан ишлаш; металлар технологияси; электрон-ҳисоблаш тизимлари конструкцияси ва технологияси; автоматлаштирилган лойиҳалаш тизимлари; 4-сон олий риёзиёт (4); техник кибернетика; 2-сон олий риёзиёт (2); Ўзбекистон халқлари тарихи (4); сиёсатшунослик (2); фалсафа; сиёсий иқтисод (3); радиотехника ва радиотизимлар; ҳисоблаш машиналари, комплекслари, тизимлари ва тармоқлари; техника тизимларида автоматика ва бошқариш; электрон техника материаллари ва компонентлари физикаси ва технологияси; электрон машинасозлик; умумий ва назарий иссиқлик техникаси; электр юритгич ва саноат қурилмаларини автоматлаштириш: меҳнат муҳофазаси; машинасозлик иқтисодиёти ва уни бошқариш (2).

ЎҚИТУВЧИЛАР: фуқаро мудофааси (2); ўзбек тили ва адабиёти (2); 1-сон жисмоний тарбия; чет тиллар (инглиз—1, француз—1).

ХОРИЖИЙ ТАЛАБАЛАР БИЛАН ИШЛАШ КУЛЛИЁТИ

КАТТА ЎҚИТУВЧИЛАР: рус тили (3).

ХОРИЖИЙ ФУҚАРОЛАР УЧУН ТАЙЁРЛОВ КУЛЛИЁТИ

КАТТА ЎҚИТУВЧИЛАР: умумий таълим фанлари (2);

ЎҚИТУВЧИЛАР: рус тили.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГАЧА ТАЙЁРГАРЛИК КУЛЛИЁТИ

КАТТА ЎҚИТУВЧИЛАР: риёзиёт ва чизмачилик (2); физика.

АССИСТЕНТЛАР: риёзиёт ва чизмачилик (4).

ЧИРЧИҚ ШАҲРИДА

КАФЕДРА МУДИРИ: умуммуҳандислик фанлари; олий риёзиёт; назарий ва умумий электротехника; ишлаб чиқариш ва технологик жараёнларини автоматлаштириш.

ДОЦЕНТЛАР: умумий физика; кимё саноати ишлаб чиқариш машиналари ва аппаратлари; назарий умумий электротехника.

КАТТА ЎҚИТУВЧИЛАР: кукунсимон материаллар пластик деформацияси (2); олий риёзиёт (2); умуммуҳандислик фанлари (3).

АССИСТЕНТЛАР: кимё саноат ишлаб чиқариш машиналари ва аппаратлари; ишлаб чиқариш технологик жараёнларини автоматлаштириш; умуммуҳандислик фанлари (3); олий риёзиёт; назарий ва умумий электротехника.

ЎҚИТУВЧИЛАР: ижтимоий фанлар (4).

АНГРЕН ШАҲРИДА

КАФЕДРА МУДИРИ: ижтимоий фанлар.

КАТТА ЎҚИТУВЧИЛАР: ижтимоий фанлар (инглиз—1); энергетикага оид фанлар; тоғ-кончилик фанлари (2).

ОЛМАЛИҚ ШАҲРИДА

ДОЦЕНТЛАР: олий риёзиёт ва физика.

АССИСТЕНТЛАР: кон саноати иқтисоди ва уни ташкил қилиш.

КАТТА ЎҚИТУВЧИЛАР: фойдали қазилмаларни бойитиш ва кимё умуммуҳандислик фанлари.

АНДИЖОН ШАҲРИДА

ПРОФЕССОРЛАР: фундаментал фанлар.

ДОЦЕНТЛАР: умуммуҳандислик фанлари.

КАТТА ЎҚИТУВЧИЛАР: фундаментал фанлар (2); ижтимоий фанлар.

АССИСТЕНТЛАР: умуммуҳандислик фанлари (2); фундаментал фанлар.

ЎҚИТУВЧИЛАР: ижтимоий фанлар (2).

ҚАРШИ ШАҲРИДА

ДОЦЕНТЛАР: ижтимоий фанлар; физика-математика фанлари (2); умуммуҳандислик фанлари.

КАТТА ЎҚИТУВЧИЛАР: ижтимоий фанлар; физика-математика фанлари; умуммуҳандислик фанлари (2).

АССИСТЕНТЛАР: ижтимоий фанлар (2); физика-математика фанлари; умуммуҳандислик фанлари (4); умуммахсус фанлар.

ЎҚИТУВЧИЛАР: ижтимоий фанлар (2).

Танлов муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар қуйидаги манзилга юборилсин: 700095, Тошкент шаҳри, Университет кўчаси, 2, 202-хона.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ИҚТИСОДИЁТ ДОРИЛФУНУНИ 1992 ЙИЛГА ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛАР БЎЙИЧА АСПИРАНТУРА ВА ДОКТОРАНТУРАГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

АСПИРАНТУРАГА: эҳтимоллар назарияси ва математик статистика; сиёсий иқтисод; иқтисодий билимлар тарихи; район иқтисодиёти, ишлаб чиқариш кучларини жойлаштириш; иқтисод, халқ, хўжалигини бошқариш, режалаштириш ва ташкил қилиш, шу жумладан тармоқлар бўйича: иқтисод, режалаштириш ва моддий-техника таъминотини режалаштириш ва ташкил қилиш; меҳнат иқтисоди; баҳони ташкил қилиш; молия пул муомаласи ва кредит; статистика; бухгалтерлик ҳисоби, хўжалик фаолиятини назорат ва таҳлил қилиш; иқтисодий-математик усуллар; табиатдан фойдаланиш иқтисодиёти ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш; диалектика ва тарихий материализм.

ДОКТОРАНТУРАГА: иқтисод, халқ хўжалигини бошқариш, режалаштириш ва ташкил қилиш, шу жумладан тармоқлар бўйича; статистика; бухгартерлик ҳисоби, хўжалик фаолиятини назорат ва таҳлил қилиш; иқтисодий математик усуллар.

Ҳужжатларни қабул қилиш: 1 тур — 15 майгача; II тур—20 сентябргача;

Мурожаат учун манзилгоҳ: Тошкент шаҳри, 700063, Ўзбекистон кўчаси—49, 4—01-хона, маъмурий бино.

Телефон: 45-46-67.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЧКИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИНИНГ ОЛИЙ МАКТАБИ 1992—1993 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ТАЛАБАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мактабга ўрта маълумотли, ички ишлар органларининг талабига жавоб берадиган, ёшлари 17 дан 26 гача бўлган, соғлом, ҳарбий хизматга ва ўқишга яроқли фуқаролар қабул қилинади.

Батафсил маълумотларни турар жойлар бўйича вилоятлардаги ички ишлар бошқармасининг шахсий таркиби билан ишлаш хизматининг кадрлар бўлимидан олишингиз мумкин.

ЎТГАНЛАРНИНГ ОХИРАТИ ОБОД БЎЛСИН!

Тошкент Давлат университети жамоаси биология факультетининг кекса ходими, меҳнат фахрийси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, таниқли олим

Полвон Бобоевич АЗИЗОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Авросаноат комплексининг Агротижорат илмгоҳи маъмурияти ва жамоаси кафедра мудири, доцент Т. Тўраевга опаси

Мухтарам ОЛИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Бош муҳаррир Р. РАҲМОНОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: А. АБДУБАННОПОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Ҳ. ИКРОМОВ, Н. М. МАЖИДОВ, С. МУҲАММАДЖОНОВ, М. Қ. МУҲСИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари) Т. Н. НАЖМИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари), В. Т. ОДИЛОВ, М. Қ. ПИРМАТОВ, Р. Қ. ТУРСУНОВ, Я. ТУХТАЕВ, Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ, М. ХАЙРУЛЛАЕВ, Ж. ХОЛҚОСИМОВ, Э. С. ХУЖАЕВ (масъул котиб) М. ШЕРБУТАЕВ, О. ҲИКМАТОВ.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, Тошкент–ГСП, Ленинград кўчаси, 32.

БЎЛИМЛАР: муштарийлар фикрини ўрганиш ва хатлар — 33-21-43, 33-54-55, 32-53-16, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06; қайта қуриш ва ижтимоий адолат — 32-55-70, 32-53-20; партия турмуши, советлар ҳаёти, назария ва мафкура — 33-34-69, 33-38-95, 32-53-97, 32-57-19, 32-54-18; саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 33-81-48, 32-53-14, 32-54-09; деҳқончилик саноати — 33-76-04, 33-07-20, 32-53-70; иқтисодиёт ва ҳаёт — 33-12-16, 32-57-20; фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21; адабиёт, санъат, тил ва публицистика — 33-12-56, 32-55-16; 33-20-36, 32-54-36, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 33-14-24, 32-55-17; аҳлоқ-одоб — 32-54-29; фельетонлар — 32-54-27; безатиш — 32-57-22.

ЎЗМУХБИРЛАРИМИЗ: Андижонда — 4-48-85, Бухорода — 3-96-12, Гулистонда — 2-63-48, Жиззахда — 3-31-86, Қаршида — 3-25-79, Наманганда — 6-54-11, Нукусда — 2-42-62, Самарқандда — 35-22-90, Тошкентда — 32-53-20, Урганчда — 6-80-04, Фарғонада — 6-90-89.

«Ўзбекистон овози» («Голос Узбекистана») —общественно-политическая газета Народно демократической партии Узбекистана.

389.680 нусхада чоп этилмоқда.

Буюртма № Г—71.

№ 85.

Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. Босишга топшириш вақти — 21.00 топширилди — 22.45 Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000 Тошкент шаҳри. Ленинград кўчаси, 32. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12.